

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

Ilham

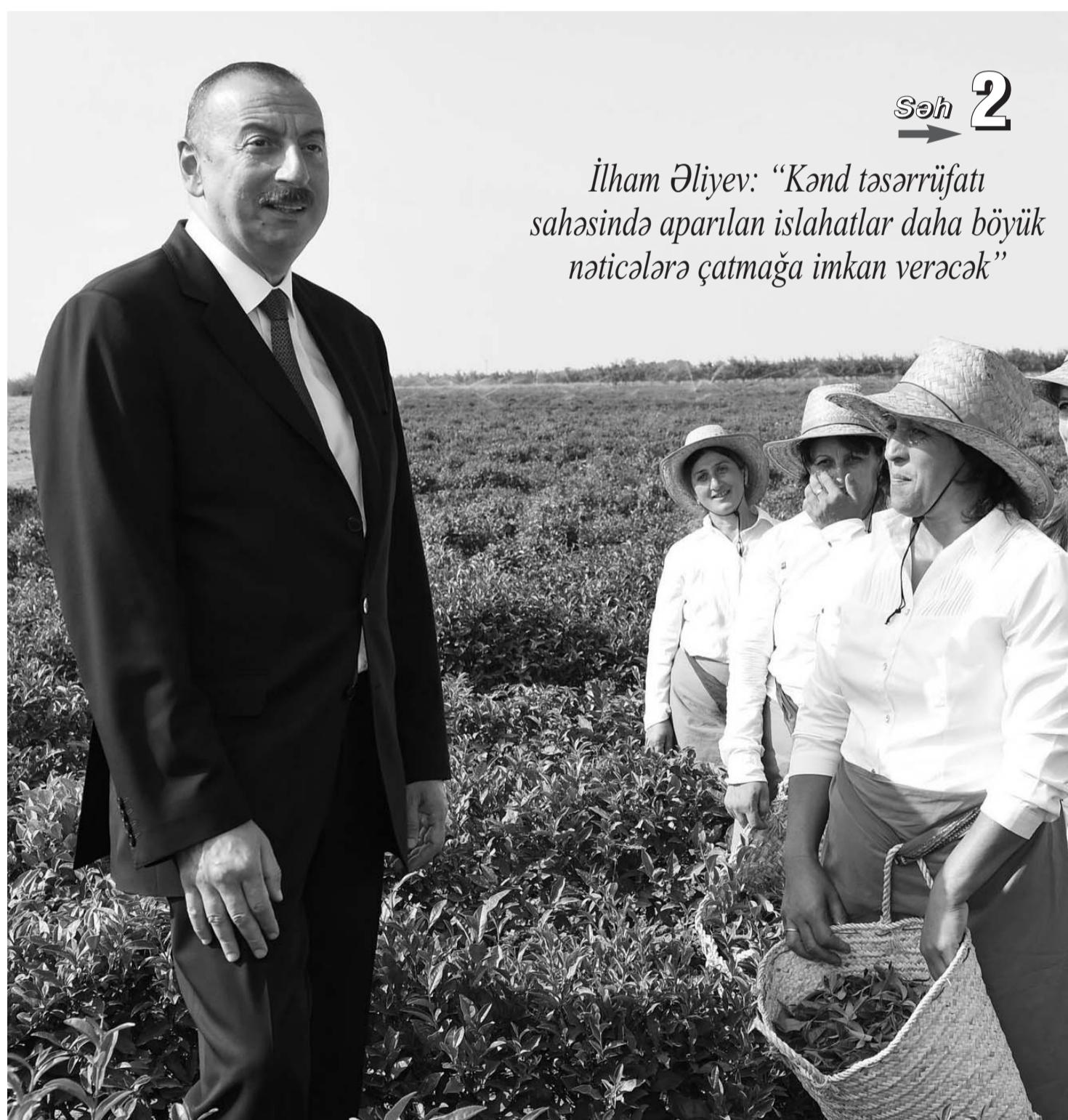
SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

Nö 192 (5664) 11 oktyabr 2018-ci il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

İnkişaf etmiş kənd təsərrüfatı iqtisadi sabitliyin başlıca şərtidir

Səh → 2

İlham Əliyev: "Kənd təsərrüfatı sahəsində aparılan islahatlar daha böyük nəticələrə çatmağa imkan verəcək"

Daha güclü dövlətçiliyə doğru

3

Görkəmli şərqşunas-alim Aida İmanquliyevanın xatırəsi anılıb

3

Siyavuş Novruzov: "Prezidentin nitqi qarşıya qoyulan böyük bir programdır"

4

"Prezidentin daxili siyasetinin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşına qayğı dayanır"

7

"Söz və mətbuat azadlığı demokratik inkişafın əsası kimi: Azərbaycan təcrübəsi"

7

"Əldə edilən hər bir uğur Prezident İlham Əliyevin məqsədönlü siyasetinin bariz göstəricisidir"

6

→ 10

Almaniya Bundestagının qəti mövqeyi reallığı əks etdirir

→ 12

"Başından böyük qələt eləmisən, Oqtay Gülayiyev!"

→ 16

"Everton" Cenk Tosunla yolları ayıra bilər

11 oktyabr 2018-ci il

İnkişaf etmiş kənd təsərrüfatı iqtisadi sabitliyin başlıca şərtidir

İlham Əliyev: "Kənd təsərrüfatı sahəsində aparılan islahatlar daha böyük nəticələrə çatmağa imkan verəcək"

Azərbaycanın sürətli sosial-iqtisadi inkişafı onun hər bir vətəndaşının həyatında özünü göstərməkdə, insanların rifah halının günü-gündən yaxşılaşmasına təkan verməkdədir. Prezident İlham Əliyevin Sədriyi ilə Nazirlər Kabinetinin 2018-ci ilin doqquz ayının sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşısında duran vəzifələrə həsr olunan iclasında çıxışı olmuşdur. Dövlət başçısı öz çıxışında 2018-ci ilin ölkəmiz üçün uğurlu il olduğunu söyləyib: "2018-ci il ölkəmiz üçün uğurlu il olmuşdur. İlin əvvəlindən qarşımıza qoyduğumuz bütün vəzifələr uğurla və vaxtında icra edilir. Azərbaycan 2018-ci ildə də öz dinamik inkişafını təmin etmişdir və ölkəmiz əmin-amanlıq, sabitlik və təhlükəsizlik şəraitində yaşamışdır".

Düşünülülmüş siyasetin uğurlu nəticələri

Dövlət başçısı sözügedən müşavirəde bu uğurların əldə olunması üçün siyasi sabitlik və dövlət siyasetinin xalq tərəfindən dəstəklənməsinin dayandığını vurğulayıb: "Bugünkü dünyada vəziyyəti nəzərə alsaq, deməliyik ki, bu gün sabitlik, təhlükəsizlik hər bir ölkə üçün əsas amillərdən biridir. Azərbaycanda isə təhlükəsizlik, əmin-amanlıq, sabitlik qorunur və möhkəmlənir. Sabitliyin, uğurlu inkişafımızın təməlində bizim düşünlülmüş siyasetimiz dayanır, eyni zamanda, xalq tərəfindən bizim siyasetimizə göstərilən dəstək dayanır. Dünyada və xüsusilə, yaşadığımız bölgədə vəziyyət gərgin olaraq qalır, yeni qarşılurma və münaqişə ocaqları yaranır. Əvvəlki illərdə yaranmış gərgin vəziyyət, efsuslar olsun ki, aradan qaldırılmış. Belə olan vəziyyətdə biz, elbəttə ki, özümüzü mümkün olan xarici risklərdən daha ciddi qorunmayıq və qoruyuruq. Bir daha qeyd etmək istəyirəm, Azərbaycanda daxili risklər mənbəyi yoxdur və biz öz siyasetimizlə, görülən işlərlə özümüzü mümkün olan təhlükələrdən qoruyuruq və qoruyacaq. Azərbaycan xalqının rahat həyatını təmin edirik və edəcəyik".

"Kənd təsərrüfatının inkişafı daim diqqət mərkəzindədir"

Məlum olduğu kimi, etibarlı ərzəq təminatı hər bir ölkənin iqtisadi sabitliyinin və sosial dayanıqlılığının başlıca şərtidir. Bu baxımdan, Prezident İlham Əliyev keçirilən müşavirədə də bildirib ki, kənd təsərrüfatının inkişafı daim diqqət mərkəzindədir: "Mən giriş sözümde qeyd etdim ki, kənd təsərrüfatının inkişafı daim diqqət mərkəzindədir. 4,3 faiz artım müsbət halıdır. Amma əminim ki, kənd təsərrüfatı sahəsində aparılan islahatlar daha böyük nəticələrə çatmağa imkan verəcəkdir. Doqquz ayda 5700 kənd təsərrüfatı texnikası alınıbdır. Texnika ilə təminat böyük dərəcədə yaxşılaşır". Dövlət başçısı Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi indi çox ciddi islahatların aparıldığından da vurgulayıb: "Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi indi çox ciddi islahatlar aparır. Məne məruze edildi, Prezident İlham Əliyev onu da əlavə edib ki, bu il təqribən 250-260 min ton pam-

mən bu islahatları dəstəklədim. Hesab edirəm ki, bu islahatlar nəticəsində kənd təsərrüfatının uzunmüddətli, dayanıqlı inkişafı təmin edilecek, düşünülmüş, sistemli qayada, torpaqların münbitliyini nəzərə alaraq, əkin sahələrinin səmərəliliyini təmin edərək və ilk növbədə, məhsuldarlığı artıraraq, biz mövcud olan torpaq fondumuzdan istifadə edərək, istehsalı böyük dərəcədə artırıbilerik. Eyni zamanda, kənd təsərrüfatının ekstensiv inkişafı da nəzərdə tutulmalıdır. Biz bir çox meliorasiya layihələrimizi icra etmişik və icra edəcəyik. 192 min hektar sahədə 45 aqroparkın yaradılması nəzərdə tutulur. Onların 4-ü mənim iştirakımla açılıb. Verilən məlumatla görə, ilin sonuna qədər açılan aqroparkların sayı 13-ə çatacaqdır".

Prezident İlham Əliyev qeyd edib ki, iri fermər təsərrüfatlarında və taxılçılıqda neticələr çox yaxşıdır: "Təqribən hektardan orta hesabla 50 sentner məhsul götürür. İri fermər təsərrüfatlarında tətbiq olunan texnoloji prosesi də biz bütün təsərrüfatlara yaymalyıq. Belə olan halda, biz mövcud əkin sahəsindən daha çox məhsul yığa bilərik. Bu il taxılçılıqda artıb, 3 milyon ton taxıl tədarük edilib. Buğda yığımında məhsuldarlıq 30 sentnerə çatıb. Pis nəticə deyil. Amma hesab edirəm ki, daha da artmalıdır və artacaq".

Ölkə başçısı pambıqcılıq sahəsinin daha səmərəli şəkildə inkişaf etdirilməsini də qeyd edib: "Pambıqcılıqda gələn ilin proqramı ilə bağlı məruzə edildi. Biz pambıqcılığı daha səmərəli şəkildə inkişaf etdirməliyik. Məhsuldarlıq artmalıdır. Keçən ilin məhsuldarlığı bizi heç cür qane edə bilməzdə. Bunu bir çox səbəbləri vardır və göstəriş verilmişdir, səbəblər araşdırılsın ki, biz pambıqcılığı məhsuldarlıq hesabına inkişaf etdirək. Eyni zamanda, əgər biz statistikaya baxsaq, görərik ki, 2016-ci ilde Azərbaycanda 90 min ton pambıq tədarük edilmişdir, - 2015-ci illi, mən demərim, o illerde, ümumiyyətlə, məhsuldarlıq çox aşağı idi, - keçən il 207 min ton, yəni 2 dəfədən çox".

Prezident İlham Əliyev onu da əlavə edib ki, bu il təqribən 250-260 min ton pam-

bığın tədarükü nəzərdə tutulur: "Yəni artım dinamikası çox müsbətdir: "Onu da qeyd etməliyəm ki, hazırda ölkəmizdə pambıqcılıqda 190 minden çox insan işleyir. Bax, biz pambıqcılığı inkişaf etdirməyə başlayandan sonra bu insanlar işlə təmin olundular. Biz pambıqın alış qiymətini bir neçə dəfə artırırsaq. Bu yaxınlarda, son dəfə artırdıq ki, pambıqcılıqla məşğul olanlar daha çox pul qazansınlar. Bu gün 190 min insanın işi var".

"Bizim əsas vəzifəmiz kölgə iqtisadiyyatının aradan qaldırılmasıdır"

Müşavirədə dövlət başçısı sahibkarlara xəbərdarlıq edib: "Bəzi sahibkarlar bəzi dövlət memurlarına arxalanırlar, o dövr artıq keçib. Bu barədə nazir məlumat verdi. Mən qeyd etməliyəm ki, bizim əsas vəzifəmiz kölgə iqtisadiyyatının aradan qaldırılmasıdır. Düzdən, heç bir ölkədə buna 100 faiz nəsil olunmayıb, hər bir ölkədə kölgə iqtisadiyyati var, amma bunun dərəcəsi var. Azərbaycanda kölgə iqtisadiyyatının kəskin şəkildə azalması üçün çox ciddi addımlar atılır. Vergidən yayınma halları əvvəlki illərdə kütləvi xarakter daşıyır. Bu, elbəttə, imkan vermir ki, biz öz potensialımızı tam gücü ilə işe salaq. Bu gün bu hallara son qoyulur. Bütün dövlət orqanları vergi orqanlarına kömək göstərməlidirlər. Müvafiq göstərişlər verilir".

Ölkə başçısı onu da vurgulayıb ki, vergidən yayınmaya son qoyulmalıdır: "Bu, həm iri, həm kiçik sahibkarlara aiddir. Sahibkarlar da bilməlidirlər ki, əgər onlar sahibkarlar kimi öz fəaliyyətini davam etdirmək istəyirlərse, vergiləri tam ödəməlidirlər. Heç kimə heç bir güzəşti edilmir və edilməyəcək. Biliyəm ki, bəzi sahibkarlar bəzi dövlət memurlarına arxalanırlar, o dövr artıq keçibdir. Heç kimə arxalanmasınlar. Əgər hansısa bir dövlət memuru sahibkarlara xüsusi şərait yaratmaq üçün qanunsuz əməllər edəcəksə, çox ciddi şəkildə cəzalandırılacaq. Bütün müvafiq qurumlara göstəriş verildi, ilk növ-

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev "ASAN Həyat" kompleksinin layihələndirilməsi və tikintisi haqqında Sərəncam imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev Sabir Rzayevə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərdi təqaüdünün verilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb. Sərəncamda qeyd edilir ki, Azərbaycanda dəmir yolu nəqliyyatının inkişafında xidmətlərinə görə Sabir Fərzi oğlu Rzayevə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərdi təqaüd verilsin. Nazirlər Kabinetini Sərəncamdan ireli gələn məsələləri həll edəcək.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan dəmir yolu nəqliyyatı işçilərinə fəxri adlar verilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

bədə, Vergilər Nazirliyinə. Bu nazirlik heç nəyə baxmadan, dövlət maraqlarını rəhbər tutaraq, öz siyasetini aparmalıdır. Bütün dövlət qurumları, o cümlədən, sahibkarlar bu sahədə öz dəstəyini verməlidirlər. Dəstək verməyən isə cəzalandırılacaq".

Bələliklə, ölkə Prezidentinin müşavirədə irəli sürdüyü düşünülmüş siyaseti, bir daha sübut edir ki, Azərbaycan iqtisadiyyatı inkişaf edir və inkişaf edəcək. Xüsusi də, Azərbaycan iqtisadiyyatının prioritət sahələrindən biri olan kənd təsərrüfatının inkişaf etdirilməsinə dövlət tərəfindən göstərilən diqqət və qayğı isə, onu deməyə əsas verir ki, Azərbaycan yaxın illərdə, özünü vacib ərzəq məhsulları ilə təmin etməklə yanaşı, həm də bu sahədə regionun əsas ixracatçı ölkəsinə çevriləcəkdir.

RƏFIQƏ KAMALQIZI

Daha güclü dövlətçiliyə doğru

Oktyabrin 11-i Ulu Öndər Heydər Əliyevin ikinci dəfə Prezident seçildiyi gündür

Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyev 1998-ci il oktyabrin 11-də keçirilən seçkilərdə yenidən Azərbaycanın Prezidenti seçildi. Əgər 1993-cü il seçkiləri Azərbaycan dövlətçiliyinin ciddi sınaq mərhələsi idisə, 1998-ci il seçkiləri artıq formallaşan dövlətimizin imtahani sayılırdı. Bu seçimi əsaslandırmak üçün xalqın yüzlərlə, minlərlə argümenti, məntiqi əsaslanan dilləsibutu var idi. Ulu Öndərin özü də əmin idi ki, xalq yenə haqqı, ədalətə, ölkədə sabitliyin qorunmasına, tərəqqiyə səs verəcəkdir. Belə düşünmək üçün Ulu Öndərin haqqı var idi. Çünkü 1993-sü ildən 1998-ci ilə kimi, son 5 ildə "xalq-Heydər, Heydər-xalq" ifadəsi prezident və xalq birliyinin möhtəşəm formuluna çevrildi. Məhz həmin illərdə Ulu Öndər ölkəmizin inkişaf strategiyasını müəyyən etdi, inkişafın Azərbaycan modelini yaradı.

Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycanın çətin və mürəkkəb dövründə xalqın istəyi ilə yenidən ölkə rəhbərliyinə qayıtdı və hakimiyyətin düzgün strategiyasını müəyyənləşdirdi. Ulu Öndər Heydər Əliyev rəhbərlik etdiyi dövr ərzində daim tərəqqisi üçün çalışdı, zəngin mədəniyyəti, böyük tarixi keçmiş ilə həmişə qurur duyuğu və gələcək nəsillerin taleyi üçün düşündüyü doğma yurdu Azərbaycanı bir dövlət kimi zamanın ağır və sərt sınalarından çıxardı. Ən başlıcası ölkədə daxili sabitlik yarandı. Neticədə, Dahi Öndər Heydər Əliyevin birinci prezidentliyi dövründə Azərbaycana on milyardlarla dollar getirəcək "Əsrin müqaviləsi" imzalandı, bütün beynəlxalq təşkilatlara interqasiyamız təmin edilmiş, dünyadan aparıcı dövlətləri ilə münasibətlərimiz isə, tərəfdəşləq və strateji müttefiqlik səviyyəsinə çatdırıldı.

Həyatının mənasını xalqına və dövlətinə xidmətdə görən Böyük Şəxsiyyət

Həyatının mənasını xalqına və dövlətinə xidmətdə görən Ulu Öndərin müstəqil gənc respublikamıza rəhbərlik etdiyi dövrə görəyü əvəzsiz işlər Azərbaycanı çox qısa

müddətdə beynəlxalq arenada böyük nüfuzu ve söz sahibine malik bir ölkəye çevirdi. O vaxt ölkəmiz dövlət müstəqilliyini yenice bərpa etmişdi, Azərbaycan Ermenistanla müharibə şəraitində idi. Bu riski doğuran amillər böyük dövlətləri və şirkətləri Azərbaycana sərmayə yatırmaqdə ehtiyatla davranmağa vadar edirdi. Ulu Öndərin beynəlxalq arenadakı şəxsi nüfuzu tərəddüdlərə son qoydu: 1994-cü il sentyabrın 20-də Azərbaycanın en yeni tarixində döñüş nöqtəsi olan neft müqavilələri imzalandı. Sonradan "Əsrin müqaviləsi" adlandırılın bu Saziş ölkəmizin geləcək inkişafına və təhlükəsizliyinə etibarlı zəmin yaratdı, dünya xəritəsindəki mövqeyini möhkəmləndirdi. Azərbaycan artıq bütün dünyada neft ölkəsi ola-

raq tanınmağa başladı.

Sənayenin inkişafı ilə yanaşı, Ümummilli Lider respublikada kənd təsərrüfatının inkişaf etdirilməsinə də xüsusi diqqət yetirirdi. Məhz bu diqqətin nəticəsində respublikada 40-dan çox hüquqi-normativ sənəd qəbul edildi və onların əsasında aparılan islahatların yekunu olaraq, 872 min kəndli ailəsinə 1372, 8 min hektar torpaq sahəsi, 63 min-dən artıq maşın və traktor, 4 min qaramal tövlesi, 2300 qoyun yatağı, 450 min baş qaramal, 1 milyon 900 başdan artıq davar vərildi, ölkədə 2600-dən çox kəndli-fermer təsərrüfatı yarandı.

Dahi Öndər Heydər Əliyev yaxşı bilirdi ki, güclü və nizam-intizamlı ordu yaratmadan Ermenistanın torpaqlarımıza təcavüzü-

Görkəmli şərqşünas-alim Aida İmanquliyevanın xatirəsi anılıb

Dünən AMEA-nın akademik Ziya Bünyadov adına Şərqşünaslıq İnstitutunun kollektivi görkəmli şərqşünas, filologiya elmləri doktoru, professor Aida İmanquliyevanın anadan olmasının 79-cu ildönümündə ikinci Fəxri Xiyabanda alimin məzarını ziyarət edib. İnstitut əməkdaşları Aida xanımın xatirəsini ehtiramla anaraq, mezarı öünü əklil qoyublar.

Şərqşünaslıq İnstitutunun direktoru, akademik Gövhər Baxşəliyeva çıxış edərək, böyük alimin keçdiyi həyat yolundan danışıb, Aida xanımın dünya şərqşünaslıq elminin böyük töhfələr verdiyini və Azərbaycan qadınına örnek bir ömrə yaşıdığını bildirib. G.Baxşəliyeva görkəmli alimin fundamental tədqiqatları ilə təkcə Azərbaycan şərqşünaslığını deyil, dünya şərqşünaslığını da zənginləşdiriyini qeyd edib. Bildirib ki, professor A.İmanquliyevanın coxsayı elmi araşdırımlarının əsas tədqiqat obyekti əreb məhcər ədəbiyyatı olub və o, Şərq-Qərb qarşılıqlı ədəbi əlaqə və təsirini sistemli şəkildə araşdırılan ilk azərbaycanlı alım idi. Şərq və Qərb mədəniyyətlərinin qarşılıqlı təsir və əlaqələrini öyrənərkən, alım hər iki ədəbiyyatın ümuməbəşəri dəyərlərini esas götürüb, mədəni tərəqqini şərtləndirən amillərə istinad edib.

Görkəmli alimin elmi və təşkilati fealiyyətindən danışan G.Baxşəliyeva onun öz zəhməti, istedadı, zəkası və qabiliyyəti sayəsində kiçik elmi işçidən Azərbaycan Elmlər Akademiyası Şərqşünaslıq İnstitutunun direktoru vəzifəsinədək yüksəldiyini qeyd edib. G.Baxşəliyeva A.İmanquliyevanın Şərqşünaslıq İnstitutuna rəhbərlik etdiyi dövrde bacarıqlı bir təşkilatçı kimi özünü göstərdiyini, aparılan elmi-tədqiqat işlərinin miqyasının genişləndirilməsi, nəzəri səviyyəsinin yüksəldilməsi, beynəlxalq əlaqələrin genişləndirilməsi sahəsində görüyü işləri diqqətə çatdırıb.

O, professor A.İmanquliyevanın elmi-təşkilati fealiyyətində yüksək ixtisaslı ərebşunas kadrların hazırlanmasını daim diqqət mərkəzində saxladılarını, alimin rəhbərliyi ilə, qısa müddətdə, bir çox namizədlik dissertasiyalarının müdafiə edildiyini xatırladıb.

Bu gün də Aida İmanquliyevanın əsərlərinin oxunulduğunu, təhlil və tədqiq edildiyini, tərcümə olunduğunu deyən G.Baxşəliyeva alimin misilsiz xidmətlərinin heç vaxt unudulmayacağını və onun əziz xatiresinin xalqımızın qəlbində daim yaşayacağını bildirib. Şərqşünaslıq İnstitutunun əreb ölkəleri tarixi və iqtisadiyyatı şöbəsinin müdürü Fərda Əsədov Aida İmanquliyevanın müasir əreb ədəbiyyatının tədqiqində yeni səhifə açdığını və elmi məktəbin əsasını qoymuş olduğunu söyləyib.

NƏZAKƏT

11 oktyabr 2018-ci il

Siyavuş Novruzov: “Prezidentin nitqi qarşıya qoyulan böyük bir programdır”

- Siyavuş müəllim, 1992-ci il oktyabrin 16-da Azərbaycanın bir qrup ziyalısı Naxçıvan MR Ali Məclisinin sədri Heydər Əliyevə müraciət edib, Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılması ideyasına münasibət bildirməyi və bu partiyaya rəhbərlik etməyi xahiş etdi. Siz həmin hadisələrini necə xatırlayırsınız?

- Ümumiyyətə, o dövr çox çətin bir dövr idi. Yeni Sovet İttifaqı dağılmışdı, bir quruluşdan başqa bir quruluşa keçid idi, ictimai-siyasi münasibətlər tamamilə dəyişmişdi və iqtisadi münasibətlər yeni sferaya keçmişdi. Lakin bununla yanaşı müstəqillik əldə edən ölkələr içərisində ən acı-naçaqlı müstəqillik Azərbaycana nəsib olmuşdu. Bununla əlaqədar iki səbəb var idi, biri torpaqlarımızın ermənilər tərəfindən işğal olunması, mühəribənin başlaması, o cümlədən Azərbaycanın Ermənistandır sərhəd rayonlarında ermənilərin ərazilərimizə hücumları, ikinci məsələ isə ölkədə rəhbərliyin yerində olmaması idi. İster müstəqillik əldə olunan ilk dövrə Azərbaycana rəhbərlik edənlərin, istərsə də sonrakı dövrdəki rəhbərliyin səriştəsiz siyaseti nəticəsində Azərbaycan çox çətin bir vəziyyətə düşmüşdü. Bu baxımdan da insanlar fikirləşirdilər ki, bu vəziyyətdən bizi ancaq Ümummilli Lider Heydər Əliyev xilas edə bilər. Neticədə bir çox ziyalılar Ulu Öndərə müraciət etdilər.

1992-ci ilin aprel-may aylarında “yaş senzi” ilə bağlı mitinqlər keçirildi. Heydər Əliyevin prezidentliyə namizədliyini 300-dən artıq müəssisə, təşkilat irəli sürmüştü. Təzyiqlərə, təqiblərə baxmayaraq Azərbaycan müxtəlif bölgələrindən, yerlərdindən insanlar bu namizədliyi irəli sürmekdən çəkinmirdilər. Bu vəziyyəti görən həmin dövrdəki iqtidar 121-ci maddənin 2-ci bəndini tətbiq etdi. Həmin maddədə bildirildi ki, 65 yaşından yuxarı şəxslər prezident seçilə bilməzler. Beləcə, Heydər Əliyevi seven, onu Azərbaycanın xilaskarı hesab edən insanlar “yaş senzi” ilə bağlı Ali Sovetin qarşısında 21 gün mitinq keçirdilər. Həmin mitinqdə tələb edilirdi ki, anti-demokratik maddə çıxarılın ve Ümummilli Liderin namizədliyi qeyde alının. O dövrdə biz sənədləri Mərkəzi Seçki Komissiyasına təqdim etdik. Mən özüm də həmin prosesdə iştirak etdirdim. Lakin Mərkəzi Seçki Komissiyası parlamentin qəbul etdiyi Konstitusiyaya düzəltişi əsas gətirərək Ulu Öndərin namizədliyini qeyde almadı. Belə olan halda oradakı insanlar, ziyalılar düşündülər ki, bu mübarizə burada bitməlidir. Çünkü bu cür idarəcilik Azərbaycanı tam uçuruma aparır və Azərbaycanı ancaq Heydər Əliyev xilas edə bilər. Beləcə, Ümummilli Lider Heydər Əliyevlə bir neçə dəfə görüşlər keçirildi.

Sonra isə məşhur “91-lərin” Ulu Öndəre müraciəti oldu. Xalqın böyük əksəriyyətinin istəyini ifadə edən 91 ziyalının Ulu Öndər Heydər Əliyevə ünvanlıqları “Azərbaycan Sizin sözünüzü və qəti qərarınızı gözləyir” adlı müraciətində də həmin dövrün açıncıqlı mənzərəsi öz əksini tapıldı. Buna cavab olaraq da Ümummilli Lider “91-lərin” müraciətinə fikirlərini bildirdi və Azərbaycanın düşdürüvə vəziyyəti geniş şərh etdi. Həmin çıxış “Səs” qəzetində dərc edildi. Heydər Əliyev müraciətə cavabında “Öger belə partiya yaradılmışsa, onun fəaliyyətində fəal iştirak etməyə ha-

Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) İcra katibinin müavini, Milli Məclisin Komitə sədri Siyavuş Novruzovun SIA-ya müsahibəsi:

zıram” söyləməklə Azərbaycanın düşdürüvə ağır vəziyyətə biganə qalmadığını, hər zaman xalqla bir olduğunu təsdiqlədi. O Azərbaycan xalqının taleyində, Azərbaycan dövlətçiliyinin taleyində bir dönüş nöqtəsi oldu. Beləcə noyabrin 21-də Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) yaradıldı. YAP-in tarixi Azərbaycan müstəqillik tarixi ilə demək olar ki, yaşıddır. YAP yaradıldıqdan, Ümummilli Lider bu Partiyaya Sədri seçildikdən sonra insanlarda gələcəyə ümid artdı və nəticə etibarilə cəmi 8-9 aydan sonra YAP iqtidara gəldi.

- Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin 1991-ci il oktyabrin 18-də keçirilmiş tarixi sessiyasında “Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyi haqqında” Konstitusiya aktı qəbul edilib. Bu tarix hər il “Dövlət müstəqilliyi günü” kimi qeyd edilir. Bu önemlili tarix haqqında nə deyərdiniz?

- Müstəqilliyin bərpası vacib şərtlərdən biridir. Əgər ölkəmiz 1918-ci ildən bu güne qədər müstəqil olsa idi, Azərbaycanın nəqliyyətləri, uğurları daha çox ola bilərdi. Hətta mən deyərdim Azərbaycan Avropa ölkələri ilə də müqayisə olunmadı. Lakin bu illər ərzində ister kənd təsərrüfatında, sənayedə, isterse də neft mehsullarındaki və s. bütün sərvətləri başqa-başqa ümumittifaq qurumları tərəfindən menimsənilərdi. O zamanlar qeyd olundu ki, iki ölkə özünü müstəqil yaşada bilər. Bu ölkələrdən biri Azərbaycan idi. Azərbaycanın hesabına isə digər ölkələr datasiya alırdılar və bizdən də yaxşı yaşayırlar. Bizim qazancımız, sərvətlərimiz onların hesabına keçirdi. Hətta Böyük Vətən Müharibəsi illərində qəlebə eldə olunmasına Azərbaycan neftinin çox böyük rol olsub. Lakin bunun nəticəsi olaraq Bakıya qehrəman şəhər adı verilmeyib. Təbii ki, o zamanlar da qısqanlıq var idi və ikili standartlar mövcud idi. Azərbaycandan olan Sovet İttifaqı qehrəmanlarının sayı digərlərindən daha az oldu. Çünkü böyük erməni lobbisi və xəlqda SSRİ-nin Mərkəzi Komitəsində Mikoyańın və digərlərinin rəhbərliyi altında fəaliyyət göstərirdi. Əgər bu hadisələr olmasa idi, Azərbaycan görünən qədər inkişaf etmiş bir dövlət olardı. Müstəqilliyin bərpasının özü də çox ciddi bir məsələdir.

Bildiyiniz kimi, dünyada 3 mindən artıq xalq var. Amma onların cəmi 200-nün dövürtü var. Azərbaycan da o 200 dövürtün bi-

rincilərindəndir. Ölkəmiz 50-liyə düşən dövlətlər sırasındadır. Azərbaycan həm özünün iqtisadi inkişafı, ictimai-siyasi sabitliyi, beynəlxalq əlaqələri ilə, həm də özünün mədəniyyəti, tarixi ilə öndə gedən ölkələrdən biridir. Baxmayaraq ki, müstəqilliyin bərpası bəzədə çox acıncıqlı oldu, amma Ümummilli Lider Heydər Əliyevin hakimiyətə gəlisiindən sonra bu müstəqillilik inkişaf etdi. Artıq bu müstəqilliyin bəhərəsini Azərbaycan xalqı görür.

- Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrin 9-da Nazirlər Kabinetinin

məlidir ki, Azərbaycanın ərazisi danışqların predmeti ola bilməz. Yeni burada məsələ sirf Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində bu münaqışının sülh yolu ilə, beynəlxalq hüququn normalarına uyğun şəkildə həllindən gedir.

- Ölkə başçısı həmçinin çıxışında dedi ki, “Korruption, rüşvətxorluğa qarşı ciddi mübarizə aparılır və aparılacaqdır”. Bu haqda fikirlərinizi almaq istərdik.

- Biz şahidi olurduq ki, müxtəlif tikinti, şəhərsalma sahəsində bir menzilin bir nəçə vətəndaşa satılması prosesi mövcuddur. Burada vətəndaş bir növ aldadılırdı. Bütün görülen işlərin əsas məğzində vətəndaşın rahatlığı dayanır. Hər bir şey vətəndaş üçün olunur. O cümlədən tikinti, abadlıq işlərində olan yeyintilər, vergidən yayınma halları ilə bağlı cənab Prezident qeyd etdi ki, vergidən yayılmamaya son qoymalıdır: “Bu, həm iri, həm kiçik sahibkarlara aiddir. Sahibkarlar da bilməlidirlər ki, eğer onlar sahibkar kimi öz fəaliyyətini davam etdirmek istəyirlərse, vergiləri tam ödəməlidirlər. Heç kimə heç bir güzəst edilmir və edilməyecek”.

Əgər məmur sahibkarı müdafiə edirse, o zaman qarşılıqlı rəqabət pinsipi pozulur. Təbii ki, bu rəqabət prinsipi pozulduğu təqdirdə də inkişaf ola bilmir. Bu bir növ inkişafa maneçilik törədir. Çünkü biri güzəştsiz şəkildə müəyyən vəziyyətdə istifadə edir, digəri isə qanuni yolla öz fəaliyyətini göstərdikdə ciddi şəkildə fərq yaranır. Bu fərq yarananda isə qeyri-qanuni yolla qazanc əldə edənlər irəli çıxır, digəri isə tamamilə müflisləşir və nəticədə banklara borcu vəziyyətdə qalır. O baxımdan bu məsələ çox ciddidir, kiçik və orta sahibkarlığın inkişafında bunun xüsusi rolu var. Digəri qacqın və məcburi köçkünlərə verilən menzillerle bağlıdır. Məsələn, eşidirlər ki, haradasa bina tikiləcək və ya sökülcək, dərhal danışqlara başlayırlar, müəyyən məmurlarla əlaqəyə girərək orada siyahıya düşürlər. Halbuki haqqı çatan insan kənardan qalır. Bu cür hallar ayrı-ayrı sahələrdə də çoxdur. Bununla əlaqədar olaraq da cənab Prezident Baş Prokurorluq yanında Korruptionaya Qarşı Mübarizə İdarəsinin səlahiyyətlərinin artırılması, Korruptiona Komissiyasının özünün işinin daha da təkmilləşdirilməsi ilə bağlı göstərişlər verdi. Məsələn, ağacların kesilip yerində bina tikilməsi ekoloji tarazlığın pozulmasına gətirib çıxarır. Təbii ki, ölkə başçısı bunların da aradan qaldırılması məsələsini ciddi şəkildə ortaya qoyma.

- Cənab Prezident bildirdi ki, “2018-ci ildə Azərbaycanın beynəlxalq mövqeləri daha da möhkəmlənib”. Bu, nəyin göstəricisi sayla bilər?

- Prezidentlərin qarşılıqlı səfərləri, Azərbaycanda keçirilən beynəlxalq tədbirlər, Azərbaycanın üzvü olduğu beynəlxalq təşkilatlardakı mövqeyi, o cümlədən ölkəmizin həyata keçirdiyi layihələr (Avropa İttifaqı və digər dövlətlərlə) və bütün beynəlxalq təşkilatların ölkəmizlə həm iqtisadiyönlü, ticariyönlü, həm də siyasiyönlü əlaqələr qurmaq istəyi, ölkəmizdə olan ictimai-siyasi sabitlik və iqtidar-xalq birliliyi, bütün bunlar Azərbaycanın inkişafından, tərəqqisindən xəbər verir.

Ardı Səh. 5

Siyavuş Novruzov: “Prezidentin nitqi qarşıya qoyulan böyük bir programdır”

Əvvəli-Səh-4

Ölkəmizin beynəlxalq nüfuzu günü-gündən artır. Hər bir mötəbər məclisde, təşkilatda və ya-xud da hansısa keçirilecek top-lantida Azərbaycan ev sahibliyi etmək isteyir, dərhal qərar ölkəmizin xeyrinə qəbul olunur. Çünkü onların hər biri Azərbayca-nın ən yüksək səviyyədə təşkilat-çılığının şahididirlər. Azərbay-canda idman sahəsində dünya çempionatları, beynəlxalq yarış-lar, Qran-Pri yarışları keçirilir və s. Eləcə de Azərbaycanda mədə-niyyət günlərinin keçirilməsi, müsiki festivallarının keçirilməsi, xalqlar arasında olan münasibət-

lərdir. Bu gün artıq Azərbaycan-dada oteller azlıq təşkil edir. Azər-baycana gələn turistlərin sayına görə artıq vətəndaşlar regionlarda öz mənzillərini otel kimi istifade edirlər. Təbii ki, bununla da qazanc əldə edirlər. Bu çox təq-dirolaylıq haldır və yaxşı bir biz-nesdir. Bunu daha da genişləndirmək lazımdır. Turistlər o ölkə-yə ayaq basırlar ki, orada yaşa-yış üçün şərait yaxşı olsun, in-frastruktur olsun, rahatlılıq, sabitlik olsun. Bu baxımdan Azərbay-canın hərtərəfli nüfuzu artır və artmaqdə da davam edir.

- Son olaraq bildiyiniz

kimi bir grup ictimai-si-yasi təşkilat tərəfindən “Qarabağ mitinqi” keçi-rildi və növbəti mitinqin planlaşdırılması nəzərdə tutulub. Sizcə buna ehti-yac varmı?

- Cənab Prezident Nazirlər Kabinetinin iclasında da bildirdi ki, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü danışçıların predmeti ola bilməz. Bu hər bir insana bir mesajdır. Azərbaycanın Dağılıq Qarabağla bağlı dövlətinin, Prezidentinin, xalqının mövqeyi bəllidir. Bu cər-civədən sonra hansı danışçılar

aparıla bilər? İkinci bir tərəfdən cənab Prezident bütün danışçı-larla bağlı ictimaiyyətə həmişə məlumatlar verir. Xalq dövlət başçısına mandat verib ki, Prezident onun adından danışmaq, sənəd imzalamaq, fikir mübadiləsi aparmaq səlahiyyətinə malikdir. Burada mitinq keçirməklə və yaxud da 5-10 adamı yiğmala nəyə nail olmaq olar? Təbii ki, heç nəyə. Necə ki, vaxtilə “Şuşa getsə, başıma güllə vuracağam”, “bir maşın erməni başı getirəce-yəm” deyənlər bugünkü mitinq-lərdə önde dayanıblar. Bunlar si-yasi oyunbaşlıq edirlər. Azərbay-can xalqı bunları görür ve mehz

onları boykot edirlər. O oyunbaş-la başa düşsünlər, gedib öz işləri ilə meşğul olsunlar, Dağılıq Qarabağ adı altında öz oyunlarını oynamasınlar. Bir növ ölmüşlər özlərini yenidən diriltmək üçün Qarabağ adından, insanların həssas münasibet bəslədiyi mə-sələdən istifadə etmək isteyirlər. Eləcə də bir qrup Avropada oturub çağırış edir. Öz təminatını xarici keşfiyyat idarəleri, erməni lobbisi tərəfindən təmin edir. Bu cür düşüncəli insanların orada toplaşış Qarabağ adı çəkməsinin özü hesab edirəm ki, prosesin özünə ziyan getirir.

Ceyhun Rasimoğlu

“Risklərin artdığı bir vaxtda Azərbaycanda sabitlik və inkişaf mövcuddur”

“Oktyabrın 9-da Azərbaycan Res-publikasının Prezidenti İlham Əliyevin Sədrliyi ilə Nazirlər Kabinetinin 2018-ci ilin doqquz ayının sosial-iqtisadi inkişafının ye-kunlarına və qarşıda duran vəzifə-lərə həsr olunan iclas keçirildi. Cənab Prezident ölkəmizdəki iqtisadi-siyasi inkişafı təhlil edərək bunun əldə olunmasını dünyada baş verən global proseslər kontekstində qiymətləndirdi”. Bunu SİA-ya açıqlamasında “Yeni Azərbaycan” qəzətinin baş redak-toru, millət vəkili Hikmət Babaog-lu deyib.

Millət vəkilinin sözlərinə görə, cə-nab Prezident Azərbaycandakı sabitliyi global proseslər kontekstində qiymətləndirərək qeyd etdi ki, sabitliyin əsasında Azərbaycan hakimiyətinin həyata keçirdiyi siyaset və onun xalq tərəfindən dəsteklənməsi durur: “Bu öz-özülüyündə həm Azərbaycanın inkişafını, həm də təhlükəsizliyini təmin mühüm edən sosial-siyasi faktordur.

Prezident İlham Əliyev qeyd etdi ki, dünyada təhlükəsizliyi təhdid edən risklər artmaqdadır və köhne risk ocaqları ləğv edilməmiş yeni bełə risk ocaqları yaranır ki, bu kontekstdə münasibətləri sabit saxlamaq və ölkənin inkişafına nail olmaq olduqca çətindir. Doğrudan da hazırlı beynəlxalq münasibətlər sistəmində ayrıca götürülmüş bir dövlətin milli aktor kimi özünün təhlükəsizliyini təmin etməsi heç də asan deyil. Çünkü Security Community adlandırılan yeni mühafizə olunan cəmiyyətlərdən kənardakı bu cəmiyyətlər əsas etibarilə, Qərb və şimalı Atlantika strateji rayonlarını əhatə edir. Bunlardan kəndəndə milli aktorların öz təhlükəsizliyini təmin etmesi çox çətin məsələdir. Lakin buna baxmayaraq, Azərbaycan öz təhlükəsizliyini təmin edibdir və inkişafımızın da əsasında duran başlıca faktor budur. Ancaq milli təhlükəsizliyin təmin olunması o qəder de sadə məsələ deyil. Beynəlxalq münasibətlərdə coxsayılı iştirakçılar var və onların hər birinin öz maraqları var.

Bełə olan halda, mütəqə toqquşan

maraqların uzlaşdırılması və əməkdaşlıq platformasında qarşılıqlı maraqların təmin olunması razılaşmalarına getirib çıxarmaq lazımdır. Bu kontekstsə cə-nab Prezident Azərbaycanın qonşu ölkələrlə əlaqələrin toxunaraq bildirdi ki, 2018-ci ilde Azərbaycanın qonşu ölkələrlə əlaqələri yeni pilləyə qədəm qoyub. Düşünürəm ki, bu aspektde öne çıxan məsələlərdən biri də Xəzərin hüquqi statusuna dair Konvensiya-nın imzalanmasıdır. Bildiyiniz kimi, Azərbaycan 5 Xəzəryani ölkə ilə qonşudur və dünyada təhlükəsizliyi təhdid edən bu qədər risk ocaqları olduğu zamanda bir də qonşu ölkələrlə anlaşılmazlığı olması əlbəttə ki, ciddi narahat edici məsələrdən biri idi. Uzun illərdir davam edən danışçıların bəhra vermesi Xəzər etrafında yeni şərtlər formalasdırmaqla həm onu sülh dənizine əvveldir, həm də Xəzərin resurslarından istifadə olunması üçün yeni perspektivlər yaratdı, eybi zamanda Xəzər-də yeni neft-qaz komunikasiyalarının yaranması üçün də şərtlər formalasdırırdı. Bu, Azərbaycan diplomatiyasının uğuru idi.

Başqa vacib məsələ isə beynəlxalq təşkilatlarla münasibətlər və onların hazırlı səviyyəsidir. Cənab Prezident söylədi ki, Azərbaycan ilə Avropa İttifaqı arasında tərəfdəşlərin prioritəti haqqında memorandum imzalanıb. Burada isə başlıca məsələ Azərbaycanın ərazi bütövlüğünün tanınması məsələsidir ki, bu da bizim xarici siyasetimizin əsas prioritetlərindən biridir. Dünyanın ən böyük herbi-siyasi təşkilatlarından biri olan NATO-nun 208-ci il zir-

və toplantıda Azərbaycanın ərazi bütövlüğünü dəstəkləyən bəyanatın qəbul edilməsi Azərbaycanın beynəlxalq münasibətlər sistəmində yeri və nüfuzundan xəbər verir. Əlbette ki, xarici siyasetin qarşısında duran əsas məsələ Azərbaycanın işgal olunmuş ərazilərinin azad olunmasından ibarətdir. Bu istiqamətdə atılan strateji ad-dımlar sayəsində Azərbaycan ordusunun gücü daim artır, ölkəmizdə hərbi paradlar və hərbi-sənaye məhsullarının sərgisi keçirilir. Əslində əsas məq-səd işğalçı ölkəyə gücümüzün nüma-yış etdirilməsidir. Çünkü güc nümayışı olmasa, sülhə məcburetmə də mümkün olmur.

Azərbaycanın hərbi qüdrətinin artması, beynəlxalq təşkilatlarla münasibətlərin daha da genişlənməsi hər şeydən önce Azərbaycan xalqının sosial rifahi və iqtisadi inkişafının təmin olunmasından keçir. İclada səsləndirilən rəqəmlər bir dənə onu göstər də ki, ötən 9 ay ərzində valyuta ehtiyatları məzda 3 milyard artaraq 45 milyard-a çatıbdir. Bu, ciddi göstəricidir. Buna paralel olaraq Azərbaycanda yeni sosial problemlərin həll olunması, qaçqın və köçkünlərin mənzil-məsiş şəraitinin yaxşılaşdırılması ilə bağlı tədbirlər keçirilir. Cənab Prezident görülecek işlərlə bağlı önmüzdəki mərhələdə iqtisadi islətlərin daha da dərinləşəcəyi-ni bildirdi və həyata keçirilən bu layihələrin növbəti illərdə Azərbaycanın inkişafı üçün yaxşı perspektivlər yarat-dığını qeyd etdi”.

Qabil Hüseynli: “Prezident haqlı mövqeyini bir daha diqqətə çatdırırdı”

“A

zerbaijan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 9-da Nazirlər Kabinetinin 2018-ci ilin doqquz ayının sosial-iqtisadi inkişafının ye-kunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasında bildirdi ki, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü heç vaxt danışçıların predmeti

olmayıb, bu gün də deyil və heç vaxt olmayıcaq. Hətta deyərdim bu fikirlər ilk dəfə səsləndirilmir. Prezident daim Azərbaycanın ərazi bütövlüyü məsələsinin müzakirə obyekti ola bilməyəcəyini və gec-tez bu məsələnin müsbət həlli-nə nail ola biləcəyini bildirib”. Bunu SİA-ya açıqlamasında po-

litoloq Qabil Hüseynli deyib.

Politoloqun sözlərinə görə, son zamanlar Paşinyanla təmas nöqtəsində ateşkəs rejiminə əməl edilməsi ilə bağlı ra-zılığa gelinmə hələ o demək deyil ki, döyüsdə Azərbaycan Ordusu ateşkəs rejiminə daim əməl edəcək və ermənilərin işğal siyasetinə son qoymayacaq: “Azərbaycan Ordusu daim hərbi təlimlər keçirir və torpaqların azad edilmesi üçün səylər göstərir. Cənab Prezident İlham Əliyev dəfələrlə beynəlxalq görüşlərdə, daxili çıxışlarında həmişə birmənalı qaydada deyib ki, Azərbaycan mütəqə öz ərazi bütövlüyünə nail olacaq. Hətta bu gün Ermənistən adlanan ərazilərimizin vaxtilə Azərbaycan torpağı olduğunu çəkinmədən irəli sü-rüb. Ölkəm itirilmiş qədim Azərbaycan torpaqları məsələ-sini də gündəmə gətirə bilər. Ordu quruculuğu istiqamətində beynəlxalq münasibətlər və xarici siyasetdə ölkə başçısı bu məsələni daima bu işlə məşğul olan orqanların diqqət markəzinə qatdırır. Bu ortada ciddi siyasi iradənin mövcud olduğunu göstərir”.

Əliqanlı erməni terrorçusu gəbərdi

Birinci Dağılıq Qarabağ mühəribəsi dövründə torpaqlarımı-

zin işğalında, soydaşlarımızın amansız qətlərində elləri qana bulaşmış erməni terrorçusu Araik Xandoyan ölüb. SİA ammtimes.am-a istinadən xəber verir ki, bu barədə onun digər terrorçu dostu Toros Sefilyan facebook səhifəsində yazıb. Qeyd edək ki, Araik Xandoyan erməni terrorçuları arasında “yalquzaq” le-qəbi ilə tanınır və azərbaycanlılla qarşı xüsusi amansızlığı ilə ad qazanıb. 1971-ci ilin 19 aprelində Verin Sasunik kəndində anadan olmuş Xandoyan 1994-cü ildə eldə edilmiş ateşkəs sazişindən sonra da erməni silahlı qüvvələrində xidmet edərək, Dağılıq Qarabağda və Ermənistənla təmas xəttlərində müxtəlif təxribat kampaniyalarının iştirakçısı və təşkilatçı olub. Xandoyan Ermənistən “Təsis parlamenti”, eləcə də polis alayına hücum etmiş “Sasna srer” silahlı qruplaşmanın üzvü olub. Belə ki, 2015-ci ilin 11 mart tarixində o, Serj Sarkisyanə və Qarabağ klanına qarşı çıxaraq, vaxtile sahibi olduğu “Hərbi xidmətə görə”, “Zoravr Andranik”, “Marşal Baqramyan” medal və təltiflərindən imtiyaz etmişdi.

Rövşən RƏSULOV

11 oktyabr 2018-ci il

"Azərbaycan dünya miqyasında uğurlu model kimi təqdim edilir"

Heyata keçirdiyi inovativ isləhatlarla daxili inkişafını yüksək səviyyədə təmin edən, beynəlxalq aləmdə nüfuzunu daha da artırı Azerbaycan bu gün dünya miqyasında uğurlu model kimi təqdim edilir. Qarşıya qoyulan vəzifələr uğurla və vaxtında icra edilir. Təbii ki, ölkəmizdə hökm süren sabitlik və təhlükəsizlik dinamik inkişafı təmin edən mühüm amillər sırasındadır. Gələcəyə hesablanmış uğurlu inkişaf strategiyası gənc müstəqil ölkəmizin dünyasının inkişaf etmiş dövlətləri sırasına yüksəlməsində həllədici faktor kimi çıxış edir." Bu fikirləri KİV-ə açıqlamasında YAP Siyasi Şurasının üzvü, "İki sahil" qəzətinin baş redaktoru Vüqar Rəhimzadə bildirib.

Vüqar Rəhimzadə qeyd edib ki, ölkəmizin beynəlxalq imicinin yüksəlməsinə, birmənali olaraq, Azerbaycan Prezidentinin xidmətləri misilsizdir: "Möhtərəm Prezidentimizin uğurlu xarici siyasi kursu nəticəsində böyük dövlətlərlə ikitərəfli razılaşmalar əldə edilir. Oktyabrın 9-da dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin Sədrliyi ile Nazirlər Kabinetinin 2018-ci ilin doqquz ayının sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasında çıxış zamanı Möhtərəm Prezidentimiz vurğulayıb

toruna qoyulub. Valyuta ehtiyatları isə, 45 milyard dollara çatıb. Sadalanan rəqəmlər əldə olunan uğurların statistik dildə ifadəsi dir. Hesab edirəm ki, ilin sonuna kimi bu göstəricilər daha da artacaq və Azerbaycan 2018-ci il, müüm nailiyyətlərlə başa vracaq."

Vüqar Rəhimzadə vurğulayıb ki, bu il ölkəmizin neft-qaz sektorunda müüm hadisələrlə yadda qalıb: "Bu ilin may ayında Bakıda bütün dünyanın maraqla izlədiyi, qitələri birləşdirən, Avropanın enerji xəritəsini dəyişən "Cənub Qaz Dəhlizi" layihəsinin açılış mərasimi keçirildi. İyun ayında isə Türkiyədə "Cənub Qaz Dəhlizi"nin müüm seqmenti olan TANAP qaz boru kəmərinin açılışı baş tutdu. Layihənin son mərhələsi olan TAP-la bağlı işlər isə, qrafikə uyğun olaraq, davam edir. İclasda çıxış zamanı "Cənub Qaz Dəhlizi"nin uğurla başa çatması bizim üçün yeni imkanlar və yeni üfüqlər açacaq. Biz bir çox ölkələrin bazarlarına öz resurslarımızla çıxacaq" deyən Möhtərəm Prezidentimiz "Cənub Qaz Dəhlizi"nin əhəmiyyətini xüsusi vurgulayıb. Şübhəsiz ki, dövlətimizin başçısının təşəbbüsü ilə reallaşdırılan, XXI əsrin müqaviləsi adlanırdıran "Cənub Qaz Dəhlizi" ölkəmizin iqtisadi imkanlarını daha da artıracaq."

Vüqar Bayramov: 9 ayın yekunları Azerbaycan iqtisadiyyatının 2018-ci il üzrə proqnozlaşdırılan artıma nail olacağından xəbər verir

Cari ilin 9 ayının yekunları üzrə makroiqtisadi göstəricilərin artımı və müsbət təndisiyasının qorunub saxlanması, Azerbaycan iqtisadiyyatının 2018-ci il üzrə proqnozlaşdırılan artıma nail olacağından xəbər verir. 9 ayın yekunlarında yalnız ÜDM-də deyil, eyni zamanda, qeyri-neft sektor üzrə göstəricilərdə də artımlar müşahidə olunub. Eyni zamanda, dünya bazarı üzrə neftin qiymət artımı ölkəyə daxil olan valyutanın çoxalmasına zəmin yaradıb. Bu fikirləri AZERTAC-a açıqlamasında iqtisadi və Sosial İnkişaf Mərkəzinin (SİM) sədri, iqtisadçı ekspert Vüqar Bayramov bildirib. Ekspert qeyd edib ki, qeyri-neft sektorundakı artımın yüksək olması, iqtisadiyyatın və iqtisadi tempin dayanıqlılıq göstərməsi esas faktorlardan biridir. Bu müddətde həm ÜDM, həm sənaye istehsalı üzrə qeyri-neft sektorunda artım daha çoxdur. Qeyri-neft sənayesinde iki reqməli artım qeydə alınıb ki, bu da sənayedə aparılan isləhatların nəticəsi kimi dəyərləndirilə bilər.

Vüqar Bayramov bildirib ki, Nazirlər Kabinetinin 2018-ci ilin doqquz ayının sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasında qeyd olunduğu kimi sənaye parklarının formalşdırılması və dövlətin bu istiqamətdəki dəstəyi xüsusən 300-dən artıq investisiya teşviqi sənədinin verilməsi yerli investisiyanın sənayeyə cəlb ediləsi baxımdan əhəmiyyətli olub. Bu da iqtisadi artımın dayanıqlılığını şərtləndirən esas faktordur. 2018-ci ilin 9 ayında strateji valyuta ehtiyatlarında artım tempi davam edib. Belə ki, 9 ay ərzində valyuta ehtiyatımızda 3 milyard dollar artım qeydə alınıb.

Vüqar Bayramov diqqətə çatdırıb ki, strateji valyuta ehtiyatlarımızdakı artım sığorta yaslığının formalşdırılmasında vacib rola malikdir. İclasda qeyd olundu ki, növbəti dövrdə də qeyri-neft sektorunun inkişafı prioritət olacaq. Bu, makroiqtisadi göstəricilərdə neftin payının azalmasına və neftdən asılılığı aradan qaldırılması prosesinin sürətlənməsine imkan verəcək, çünkü neftdən asılılığın aradan qaldırılması Azerbaycan üçün prioritet möqamlardan biridir.

tempin dayanıqlılıq göstərməsi esas faktorlardan biridir. Bu müddətde həm ÜDM, həm sənaye istehsalı üzrə qeyri-neft sektorunda artım daha çoxdur. Qeyri-neft sənayesinde iki reqməli artım qeydə alınıb ki, bu da sənayedə aparılan isləhatların nəticəsi kimi dəyərləndirilə bilər.

Vüqar Bayramov bildirib ki, Nazirlər Kabinetinin 2018-ci ilin doqquz ayının sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasında qeyd olunduğu kimi sənaye parklarının formalşdırılması və dövlətin bu istiqamətdəki dəstəyi xüsusən 300-dən artıq investisiya teşviqi sənədinin verilməsi yerli investisiyanın sənayeyə cəlb ediləsi baxımdan əhəmiyyətli olub. Bu da iqtisadi artımın dayanıqlılığını şərtləndirən esas faktordur. 2018-ci ilin 9 ayında strateji valyuta ehtiyatlarında artım tempi davam edib. Belə ki, 9 ay ərzində valyuta ehtiyatımızda 3 milyard dollar artım qeydə alınıb.

Vüqar Bayramov diqqətə çatdırıb ki, strateji valyuta ehtiyatlarımızdakı artım sığorta yaslığının formalşdırılmasında vacib rola malikdir. İclasda qeyd olundu ki, növbəti dövrdə də qeyri-neft sektorunun inkişafı prioritət olacaq. Bu, makroiqtisadi göstəricilərdə neftin payının azalmasına və neftdən asılılığı aradan qaldırılması prosesinin sürətlənməsine imkan verəcək, çünkü neftdən asılılığın aradan qaldırılması Azerbaycan üçün prioritet möqamlardan biridir.

Ekspert: "Əldə edilən hər bir uğur Prezident İlham Əliyevin məqsədyönüli siyasetinin bariz göstəricisidir"

Bu gün ölkəmiz dünyanın ən sabit və dinamik inkişaf yolunu tutan dövlətləri sırasında yer alır. Əldə edilən bu uğurun təməlinde Prezident İlham Əliyevin siyasi strateyi dayanmaqdadır. Bunu Trend-ə "SƏS" qəzətinin baş redaktoru, siyasi ekspert Bəhrəz Quliyev oktyabrın 9-da Azerbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Sədrliyi ile Nazirlər Kabinetinin 2018-ci ilin doqquz ayının sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasına münasibət bildirərək deyib.

Onun sözlərinə görə, hər bir regionun inkişaf və tərəqqisi üçün ilk növbədə sabitliyin təmin olunması vacibdir. Belə ki, sabitlik və təhlükəsizlik mühiti olmazsa, hər hansı davamlı inkişafdan söhbət gedə bilməz: "Əbəs deyil ki, cənab Prezident bu bareda fikirlərini irəli sürərkən məhz həmin amillərə toxunaraq bildirib ki, Azerbaycanda təhlükəsizlik, əmin-amanlıq, sabitlik qorunur, məhkəmlənir. Bu baxımdan, belə nəticəye gəlmək olar ki, bütün bunların təmin olunmasında, təməlinde bilavasite düşünülmüş, məqsədyönüli və uğurlu siyasetin yürüdülməsi reallığı dayanmaqdadır. Azerbaycanın da yerləşdiyi bölgədə münaqışələrin mövcud olmasına və həmin münaqışələrin, xüsusilə, Ermənistən işğalçılıq siyasetinin bir sıra tərəqqi meyarlarına mənfi təsir göstərməsinə baxmayaraq, ölkəmiz istər Cənubi Qafqaz regionunda, isterse də beynəlxalq aləmdə öz qararlı, mütərəqqi addımlarını atır, mövqeyini daha da məhkəmləndirir. Bütün bunlar isə, bayaq da qeyd etdiyim kimi, Prezident İlham Əliyev cənablarının məqsədyönüli siyasetinin bariz göstəricilərindən biridir.

"Dövlətimizin başçısı iclasda onu da bildirdi ki, qeyd edilənlər yanaşı, inkişafın ardıcıl təminat üçün xarici risklər də nəzəre alınmalıdır, onların qarşısının alınması üçün mütəmadi işlər aparılmalıdır", - deyə xatrladan siyasi ekspert Prezident İlham Əliyevin qətiyyəti nəticəsində həmin risklərin aradan qaldırıldığını vurgulayıb: "Söz yox ki, Azerbaycan Prezidentinin prioritet istiqamətlərindən biri də sosial siyasetin təmin olunmasıdır. Bu sosial siyasetin əsas məq-

sədi Azerbaycan xalqının rahat həyatını təmin etməkdən ibarətdir. Çünkü xarici risklər məhz ölkə rəhbərimizin müdrik siyaseti sayəsində aradan qaldırılıb, qarşıda dayanan vəzifələr üçün isə daha geniş yollar açılıb".

Ekspert qeyd edib ki, bu gün Azerbaycanın daxili siyaseti ilə yanaşı, xarici siyaseti də olduqca geniş spektri əhatə edir və burada olan mühüm gerçəklilik odur ki, dünən İlham Əliyev faktoruna böyük rəğbətlə baxır, bu faktor yüksək dəyərləndirir.

Baş redaktor Azerbaycanın beynəlxalq mövqelərinin məhkəmlənməsini də bununla əsaslandırılmalı olduğunu bildirib: "Bu gün Azerbaycan bir çox nəhəng layihələrə öz imzasını atır, dünya miqyaslı, önemli beynəlxalq tədbirləri təşkil edir, eləcə də ölkəmiz xarici dövlətlərdə keçirilən tədbirlərdə ön sıralarda yer alır. Məhz bu faktın özü Prezident İlham Əliyevin nüfuzunun ali təcəssümü olaraq dəyərləndirilməlidir. O da əbəs deyil ki, dövlət başçımızın da xatırladığı kimi, təkcə cari ilde o, 12 xarici səfər edib, 15 dövlət və hökumət başçısı isə Azerbaycana səfərə gəlib. Bəli, Azerbaycana verilən önem və diqqət bu ölkənin həm də etibarlı tərəfdəş, məhrəban qonşu və güvəniləck dost olmasına danılmaz sübutdur. Çünkü cənab Prezident İlham Əliyevin dediyi kimi, sözümüzələ əməlimiz arasında heç bir ferq yoxdur. Elbette ki, bütün bu kimil uğurlu nəticələr inkişaf yolumuzu daha da açıq edir, xalqımızın, dövlətimizin tərəqqisinin dinamik inkişafına stimul verir. Məhz bu nailiyyətlər İlham Əliyev siyaseti və strategiyasının real göstəricisi, uğurlu nəticəsidir".

Corc Kent: "ABŞ Azərbaycan ilə ikitərəfli münasibətləri davamlı şəkildə inkişaf etdirir"

Azerbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədyarov ABŞ Dövlət katibinin Avropa və Avrasiya məsələləri üzrə köməkçisinin yeni təyin olunmuş müavini Corc Kent ilə görüşüb. Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilər ki, görüşdə C.Kent Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən qəbul olunduğu məmnunluqla qeyd edib.

Görüşdə ikitərəfli əməkdaşlıq gündəlyinin siyasi, iqtisadi, enerji, nəqliyyat və digər sahələrdə uğurlu inkişafından məmənunluq ifadə edilib və ikitərəfli münasibətlərin daha da dərinləşdirilməsi üçün səyərlərin artırılmasının vacibliyi vurgulanıb. Nazir Elmar Məmmədyarov Azerbaycanın təşəbbüs və iştirakı ilə həyata keçirilən mühüm enerji və nəqliyyat layihələri, xüsusilə Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xətti və Cənub Qaz Dəhlizi layihələrində bəhs edib və bu layihələrin reallaşdırılmasında ABŞ-in dəstəyinin təqdir olunduğu vurgulayıb. Elmar Məmmədyarov, həmçinin Azerbaycanın NATO ilə tərəfdəşliyinə toxunub, ölkəmizin Əfqanistanda səhədlərinin vasitəciliyi ilə Nyu-Yorkda Ermənistan xarici işlər naziri ilə keçirdiyi görüş bərədə dənişaraq vurğulayıb ki, güc tətbiq edərək dövlətlərin beynəlxalq səviyyədə tanınmış səhədlərinin pozulması cəhdələri qəbul edilməzdir. Görüşdə qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Azerbaycan ilə ikitərəfli münasibətləri davamlı şəkildə inkişaf etdirir. O, ölkəmizin terrorizmə qarşı mübarizə çərçivəsində Əfqanistandakı sülhmeramlı əməliyyatlara verdiyi töhfəsinin yüksək qiymətləndirildiyini xüsusi qeyd edib. Nazir Məmmədyarov Ermənistan-Azerbaycan Dağılıq Qarabağ münaqışının həlli istiqamətində aparılan danışqların son vəziyyəti və ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrlərinin vasitəciliyi ilə Nyu-Yorkda Ermənistan xarici işlər naziri ilə keçirdiyi görüş bərədə dənişaraq vurğulayıb ki, güc tətbiq edərək dövlətlərin beynəlxalq səviyyədə tanınmış səhədlərinin pozulması cəhdələri qəbul edilməzdir. Görüşdə qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

"Söz və mətbuat azadlığı demokratik inkişafın əsası kimi: Azərbaycan təcrübəsi"

Dünən Mətbuat Şurası və Bakı Dövlət Universitetinin Jurnalistika fakültəsinin təşkilatçılığı ilə YAP Siyasi Şurasının üzvü, Azərbaycan Mətbuat Şurasının idarə Heyətinin üzvü, "İki sahil" qəzetinin baş redaktoru, siyasi elm-lər üzrə fəlsəfə doktoru, Bakı Slavyan Universitetinin jurnalistika kafedrasının dosenti Vüqar Rəhimzadənin "Söz və mətbuat azadlığı demokratik inkişafın əsası kimi: Azərbaycan təcrübəsi" dli monoqrafiyanın təqdimatı keçirildi.

məzdi. Cəmi bir neçə adda çıxan qəzetlər var idi ki, onlar da günlərə sən-zuradan keçməyi gözleyirdilər. Heç bir jurnalist ölkənin gərgin vaxtlarında cəsarətli yazıclarla çıxış etməyə risk etmir-di".

V.Səfərli V.Rəhimzadənin Ulu Öndər Heydər Əliyev haqqında cəsarətli yazıclarla çıxış etdiyini, Azərbaycanın

jurnalistika fakültəsi tələbəlerinin iştirakı ilə keçiriləsi həm tələbələr, həm de mətbuatımızın geləcəyi üçün xeyirli-dir".

Tədbirdə çıxış edən "Xalq cəbhəsi" qəzetinin baş redaktoru Elçin Mirzəbəyli kitabdağı ən önemli məqamlardan birinin söz və mətbuat azadlığının mahiyyətinin açılması və bu azadlığın fəlsəfi əsaslarının ortaya qoyulması olduğunu bildirdi: "Ən önemli işe odur ki, mövzu ilə bağlı Avropa fəlsəfi cəreyanlarının mahiyyətini də tedqiq edib oxucuya çatdırır. Bununla paralel olaraq, Azərbaycanda bu istiqamətdə görülen işlərlə bağlı ən önemli faktlar ortaya qoyur. Digər önemli məqam kitabda Avropa İnsan Haqları Məhkəməsinin söz və fikir azadlıqları ilə bağlı qəbul etdiyi qanunların qeyd olunmasıdır. Bu, əslində, böyük zəhmət tələb edən bir işdir və xeyli sayıda mənbədən istifadə olunub. Bu baxımdan, hesab edirəm ki, Vüqar Rəhimzadənin bu gün təqdimatı keçirilən monoqrafiyanın, xüsusi, gənclərin mövzu ilə bağlı araşdırılmalarına yaxından köməklik göstərəcək bir vəsaitdir".

Tədbirdə BDU-nun Jurnalistika fakültəsinin müəllimi, filologiya elmləri doktoru Allahverdi Məmmədyarov, Mətbuat Şurası sədrinin müavini Müşfiq Ələsgərli, BDU-nun Jurnalistika fakültəsinin dekanı Vüqar Zivəroğlu, Mətbuat Şurasının sədr müavini, Beynəlxalq Avrasiya Mətbuat Fonduñun rəhbəri Umud Rəhimoğlu, "Bakı Xəber" qəzetiñin baş redaktoru Aydin Quliyev və başqaları çıxış edərək, diqqətə çatdırıldılar ki, kitabda xeyli sayıda mənbədən istifadə edilib. Bu qədər mənbəyə əsaslanan bir monoqrafiyanı qələmə alıb nəşr etdirmək elə də asan başa gelməyib. Bu nəşr sistemli şəkildə mətbutaya öz töhfəsini verəcək.

Sonda çıxış edən Vüqar Rəhimzadə yaradıcılığına verilən dəyərə və xoş sözlər görə, tədbir iştirakçılarına təşəkkürünü bildirdi.

Zümrüd BAYRAMOVA

Tədbiri giriş sözü ilə açan BDU-nun jurnalistikanın nəzəriyyəsi və təcrübəsi kafedrasının müdürü Cahangir Məmmədli Vüqar Rəhimzadənin icti-mai-siyasi fealiyyətine nəzər salaraq, onun Ulu Öndər Heydər Əliyevə "Azərbaycan sizin yolunuzu gözləyir" müraciətini imzalayan məşhur "91-lər"dən biri kimi tanındığını diqqətə çatdırdı: "Baş redaktoru olduğu "İki sahil" qəzeti 1991-ci ildə, ölkəmiz üçün son dərəce ağır dənəmdə yaradıldı. O vaxtlar Vüqar Rəhimzadə təzyiqlərə və çətinliklərə baxmayaq, rəhbərlik etdiyi qəzetiñin səhifələrində cəsarətə Azərbaycanı düşdürüyən təhlükə yeganə Şəxsiyyətin məhz Heydər Əliyev olduğunu xüsusi vurğulayırdı. V.Rəhimzadə II çağırış Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinin deputatı seçilmiş, 2003-cü ildən Mətbuat Şurası idarə Heyətinin üzvüdür. Cənab Prezidentin Sərəncamı ilə Əməkdar jurnalist fəxri adına layiq görülmüşdür və 50-dən artıq elmi əserin müəllifidir".

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İformasiya Vəsitələrinin inkişafına Dövlət Dəstəyi Fonduñun icraçı direktoru Vüqar Səfərli Azərbaycan mətbuatının ən ince məqamlarından bəhs edən monoqrafiyanın qiymətli əser olduğunu söyləyərək, V.Rəhimzadənin müasir Azərbaycan mətbuatına töhfələr verdiyini bildirdi: "Hər birimiz, yaxşı bilirik ki, bugünkü Azərbaycan mətbati hazırkı inkişaf seviyyəsinə çatana qədər olduqca uzun və çətin bir yol qət etmişdir. Əvvəller qəzətlər indiki kimi azad və demokratik deyildi. Ümumiyyətə, azad medianın varlığından sohbət gedə bil-

Ötən il Azərbaycan ilə Çin arasında ticarət dövriyyəsi 1,3 milyard dollar olub

2017-ci ildə Azərbaycan ilə Çin arasında ticarət dövriyyəsi 1,3 milyard dollar olub. Bununla belə ticarət dövriyyəsinin artırılması üçün böyük imkanlar var. AZERTAC xəber verir ki, bu barədə iqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayev deyib. Noyabrın 5-10-da Şanxayda Birinci Beynəlxalq İdxal Sərgisi keçiriləcək. Sərgidə iştirak məqsədilə Azərbaycan nümayəndə heyəti Çinə səfər edəcək. Sərgidə Azərbaycan kənd təsərrüfatı və qida sənayesi, xidmet sahəsi üzrə 2 stendlə təmsil olunacaq. 300 kvadratmetr sahəni əhatə edəcək pavilyonda Azərbaycanın 30-dan çox şirkətinin məhsul və xidmətlərinin nümayiş olunması nəzərdə tutulur. Səfər çərçivəsində, həmçinin Çin rəsmiləri ilə iqtisadi əməkdaşlığın genişləndirilməsi perspektivləri müzakirə olunacaq.

"Prezidentin daxili siyasetinin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşına qayğı dayanır"

"Nazirlər Kabinetinin ötən gün keçirilən iclasında Azərbaycan Prezidentinin çıxışları bir daha göstərdi ki, ölkəmizin iqtisadiyyatı uğurla inkişaf edir, dövlətimizin sosial-iqtisadi strategiyası düzgündür. Dünəyada uzun illərdir davam edən maliyyə iqtisadi, hərbi siyasi böhrana baxmayaq, Azərbaycan sabitlik adası kimi inkişaf edir". Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında Milli Məclisin əmək və sosial siyaset komitəsinin sədr müavini, deputat Musa Quliyev deyib. Azərbaycanın iqtisadi uğurlarının düzgün iqtisadi və balanslaşdırılmış beynəlxalq siyasetin nəticəsi olduğunu deyən deputat bildirib ki, Azərbaycanda istər neft, istərsə də qeyri-neft sektoru tərazlı şəkildə uğurla inkişaf edir.

Millət vəkilinin sözlərinə görə, artıq bizim ümummilli gəlirlərimiz 70 faizindən çoxunun qeyri-neft sektorundan for-malaşması sevindirici haldır: "Cənab prezidentin ötən gün keçirilən müşavirədə çıxışında vurğuladığı kimi bu ilin ən böyük uğurlarından biri "Azerspace 2" telekommunikasiya peykinin kosmosa göndərilməsi və ölkəmizin kosmos dövlətləri klubundan öz yeri və nüfuzunu daha da artırılmasıdır. Bu, həm böyük kommersiya və biznes layihəsi, həm də Azərbaycanın elmi intellektual və dövlətçilik uğurunun bir nümunəsidir. Cənab president söylədi ki, Azərbaycanda qeyri-neft sektor, xüsusilə də kənd təsərrüfatı, turizm informasiya kommunikasiya, nəqliyyat sektorunu uğurla inkişaf edir və iqtisadiyyatımıza öz yeni töhfələrini verməkdədir. Bununla yanaşı, cənab president söylədi ki, iqtisadiyyatın güclənməsi, əhalinin sosial rifah halının da getdikcə artmasına, əhalinin pul gəlirlərinin inflasiyaya nisbətən yüksəlməsinə və vətəndaşlarımızın layiqli həyat şəraitinin təmin olmasına xidmet edir".

Azərbaycan Prezidentinin çıxışı zamanı ölkəmizdə yeni iş yerlərinin açılması ilə bağlı fikirlərinə toxunan M.Quliyev söyləyib ki, cari ilin 9 ay ərzində 80 mindən çox yeni iş yerləri açılıb ki, onlardan da çoxu daimi və yüksək maaşlı iş yerləridir: "Xüsusilə kənd yerlərində əhalinin məşğulluluğunun, ən çox da qadınların məşğulluluğunun təmin olunması sahəsində son illərdə aparılan tədbirlər öz müsbət nəticəsi ni verib. Pambıqcılığın, baramaçılığın, tütünçülüyünün, zeytunculuğun inkişafı, fındıq bağlarının salınması Azərbaycanda həm kəndin gəlirlərinin, əhalinin məşğulluluğun artırılması ilə yanaşı, ölkə iqtisadiyyatına öz töhfələrini verir və müsbət təsirini göstərir".

Deputat vurğulayıb ki, Prezident çıxışında əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi istiqamətində bu il bütün layihələr davam etdirilib, gələn il də dövlət büdcəsində sosial yönümlü xərclərin məbləği artırılacaq və sosial yönümlü bütün layihələr həyata keçiriləcək: "Bu bir daha göstərir ki, Azərbaycan Prezidentinin daxili siyasetinin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşına qayğı, onların maraqlarının təmin olunması və sosial rifahının yüksəlməsi dayanır".

Sosial sahədə isləhatların uğurla davam etdirildiyini deyən M.Quliyev deyib ki, bu isləhatların da ən aparcı hissəsi əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi, məşğulluq təminatının yaxşılaşdırılması, əhaliyə göstərilən sosial xidmətlərin keyfiyyətinin yüksəldilməsidir: "Bu məqsədə süründürməqəlilik, rüsvətxorluq, bürokratiya və digər mənfi halların aradan qaldırılması üçün DOST mərkəzlərinin yaradılması artıq innovativ yanaşmadır, yeni texnologiyalarının tətbiqi nəticəsində vətəndaş-məmər kontaktının minimuma endirilməsi və vətəndaş məmənunluğunun yüksəldilməsinə xidmet edən bir layihədir. Bu layihənin həyata keçirilməsi artıq sosial xidmətlər, müdafiə sahəsində "Asan xidmət" modelinin yeni modelinin qurulması deməkdir. DOST mərkəzlərinin yaradılması ilə Azərbaycan vətəndaşının ister məşğulluq, ister reabilitasiya, tibbi bərpa, müavinen və pensiyaların alınması, ünvanlı sosial yardım və digər sosial yardım proqramlarına cəlb olunması məsəlesi bir pəncərədən, eyni anda heç bir mənfi hallarla üzleşmedən en yüksək xidmət mədəniyyəti göstərməklə həyata keçirilecək. Bu da dövlətin, cənab prezidentin vətəndaşlara olan qayğısının yeni töhfəsi olacaq".

Nailə Məhərrəmova

Sahibkarlara dövlət dəstəyi davam edir

Daha böyük uğurlara və daha yüksək nəticələrə ümidi etməyə dayar

Neft ixracatçısı olan Azərbaycanda dövlət bütçəsinin və iqtisadiyyatın neftdən asılılığını minimuma endirmək, məhsul bolluğu yaratmaq, idxal olunan qida məhsullarının xüsusi çəkisini azaltmaq, hətta tədarük olunan məhsulların ixracını daha da artırmaq üçün qeyri-neft sektoruna xüsusi diqqət yetirilir. Bu baxımdan, sənayenin, kənd təsərrüfatının inkişafı diqqət mərkəzindədir. Xüsusilə də, kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalına, tədarükünə olan qayğı, tətbiq olunan güzəştlər, göstərilən köməkliliklər və edilən yardımalar bu diqqətin bariz nümunəsidir.

Ölkəmizde, ələxüsus, kənd təsərrüfatının inkişafına xüsusi önem verilir və bu sahənin inkişafı üçün lazımi tədbirlər görülür, sahibkarlar üçün daha əlverişli şərait yaradılır. Kənd təsərrüfatı istehsalçısı olan sahibkarlar üçün xüsusi güzəştlər tətbiq olunur, maddi yardımalar ayrırlar və müxtəlif sahələrde maddi həvəsləndirme tədbirləri heyata keçirilir. Məqsəd isə, təbii ki, sahibkarlıq subyektlərinin həvəsləndirilməsi, sahibkarlıqla maraqlı gücləndirilməsi, sahibkarların sayının artırılmasına nail olmaqdır.

Vergi və gömrük güzəştləri kimi imtiyazlarla yanaşı, sahibkarlar dövlət vəsaiti hesabına verilən subsidiyalar və güzəştli kreditlərdən faydalananlarır

Hazırda Azərbaycan vətəndaşının sahibkarlıq fəaliyyəti ile məşğul olması üçün ölkə başçısı, Cənab Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi, hətta xüsusi tapşırıqları ilə yarananın çox münbit, həm də əlverişli şərait müxtəlif istiqamətlərdə tətbiq olunur. Sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olmaq istəyənlər vergi və gömrük güzəştləri ilə yanaşı, dövlət bütçəsində ayrılmış yardımalar, maddi köməkliliklər hesabına əkinçilik və heyvandarlıq sahələrində xüsusi imtiyazlar elde edirlər. Məsələn, əkinçilik sahələrinin becərliməsi üçün istehsalçılä mineral gübrələrin, zərvericilərlə mübarizə məqsədi ilə dərman preparatlarının güzəştli satışı tətbiq olunur. Eyni zamanda, kənd təsərrüfatı məhsulu istehsal edən istehsalçılara, sahibkarlara yanaq və motor yağılarının alınması üçün dövlət bütçəsi hesabına maddi yardımalar da verilir. Toxumçuluq və tinglik təsərrüfatlara, şəkər çuqunduru, pambıq, tütün və barama istehsalçılara dövlət bütçəsinin vəsaitləri hesabına subsidiyalar ayrılır. Taxılçılıq təsərrüfatlarında sahibkarlara hər hektara görə buğda ekini üçün 100 manat, arpa ekini üçün isə 90 manat pul vəsaiti ödənilir.

Sahibkarlara dövlət tərəfindən, eyni zamanda, güzəştli kreditlərdən de istifadə etmək, yarananmaq imkanları da verilir. Kənd təsərrüfatının inkişafı ilə bağlı layihələrin və programların dövlət xidmətinin vəsaitləri hesabına maliyələşdirilməsi müxtəlif istiqamətlərdə həyata keçirilir. Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı və emalı, suvarılan torpaqların meliorasiyasının, onların meliorasiya və irriqasiya avadanlığı ilə təchizatının yaxşılaşdırılması, yeyinti məhsulları sektorunun modernləşdirilməsi və inkişafı, kənd təsərrüfatı texnikasının və

kimyəvi maddələrin alınması, Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Pilot Layihələri, özəl damazlıq təsərrüfatlarının yaradılması və inkişafı, heyvandarlıqda sünə mayalanma tədbirlərinin həyata keçirilməsi və aqrar sektorun digər sahələrində, məhz həmin layihələr və proqramlar reallaşdırılır. Sahibkarlara 1000 manatadək mikrokreditlər, 1000 manatdan 20 min manatadək kiçik həcmli kreditlər, 20 min manatdan 50 min manatadək ortahəcmli kreditlər, 50 min manatdan 200 min manatadək iri həcmli kreditlər təklif olunur. Dövlət xidməti cəlb etdiyi vəsaitləri müvəkkil kredit teşkilatlarına verir ki, həmin kredit teşkilatlarında dövlət xidmətinin kredit vəsaitlərinə tətbiq etdiyi illik faiz dərəcəsinin ən yüksək həddi 7 faizdən artıq deyil və hətta bu faiz dərəcələri günü-gündən azaldılır da. Mikrokreditlər, kiçik və ortahəcmli kreditlər və böyük həcmli kreditlər üçün kredit vəsaitlərinin istifadə müddəti, müvafiq olaraq, 2 ilədək, 3 ilədək və 5 ilədək nəzərdə tutulub. Hətta həmin kreditlər üçün güzəşt müddətləri də müvafiq olaraq, 12 ayadək, 18 ayadək və 24 ayadək nəzəre alınır.

Sahibkarlıq Kəmək Milli Fonduñun vəsaitləri hesabına cari il, 2018-ci ilin birinci yarımılı ərzində müxtəlif sənaye məhsulla-

min yaradır. Nəzərə almaq lazımdır ki, sahibkarlıq subyektlərinin yaranması və günü-gündən sayının artması yeni iş yerlərinin artmasına səbəb olur ki, bu da işsizliyin aradan qaldırılmasına təkzibədilməz töhfədir.

Sahibkarlıqla dövlət dəstəyi geniş bir layihədir və strateji hədəflərə istiqamətlənmış bu layihənin bütün tərəflərini və istiqamətlərini sadalamaqla bitməz. Maraqlıdır, ölkəmizin müxtəlif şəhər və rayonlarında çalışan, sənaye və kənd təsərrüfatı məhsulları istehsal edən, yaxud emal edən sahibkarlar bu barədə məlumatlıdırular? Yaxud istehsalçıların hamisi dövlətin onlar üçün yaradığı bu imkanlardan istifadə edirlermi? Əger istifadə etməyənlər varsa, onlar məlumatlıdırular, yoxsa bu işdə çətinliklərle qarşılaşır? Sözsüz ki, əhalinin maarifləndirilməsi, məlumatlandırılması ehtiyac hər zaman var və indi sahibkarlıq subyektləri də dövlətimizin bu dəstəyindən xəbərdar olmalıdır. Yox, əger istehsalçılar dövlət dəstəyini əldə edə bilmirlərsə, ya da onlara maneçiliklər töredilirse, bu faktların araşdırılmasına və aradan qaldırılmasına böyük ehtiyac duyulur. Çünkü nəticə etibarı ilə bütün bunlar iqtisadi inkişafı, əhalinin rifah halının yaxşılaşdırılmasını əngelləyir.

Məhsul istehsalının öncədən planlaşdırılması öz aktuallığını qoruyur və istehsalçılar məhsula olan tələbatı bilməkdə maraqlıdırular

Diger məsələ də, yeni hansı məhsulu və hansı həcmde istehsal etməyin özü də aktual bir məsələdir. Yeni istehsalçıların hansı məhsulu istehsal etmək, emal etmək barədə doğru, düzgün bir qərara gəlməsi çox vacibdir. Çünkü istehsalçılar istehsal etdikləri məhsulların realize edilməsindən daha çox maraqlıdırular. Daha çox maraqlıdırular ki, hansı məhsul istehlakçıları hansı miqdarda maraqlandırır və nəticədə, istehsal olunan məhsullar realize oluna biləcek, ya yox? Yaxud məhsul öz maya dəyərindən elave mənəfət qazandırıbilecekmi? Bəzən önenlik ki istehlakçı tələbələri cari ilə üst-üstə düşmür və nəzərə alaqlı ki, tələb və təklifdən asılı olan realize qiymət amilinə öz təsirini əhəmiyyətli dərəcədə göstərir. Belə ki, təklifin yuxarı olduğu bazarda məhsulun qiyməti aşağı düşür, tələbin səviyyəsinin yüksək olduğu bazarda isə, məhsulun qiyməti bahalasır. Təcrübə də təsdiq edir ki, öten ilə cari il arasında kəskin fərqlərin olması da mümkündür. Məsələn, öten il 8, hətta 9 manata

Sahibkarlara dövlət dəstəyi davam edir

Daha böyük uğurlara və daha yüksək nəticələrə ümidi etməyə dayar

satılan sarımsaq bu il 80-90 qəpik hədindədir və bu da, onu deməyə əsas verir ki, keçənlikli qiymətlərə baxıb bu il daha çox sarımsaq istehsal edilib. İstehlakçıların tələbin-dən daha çox bazara çıxarılan məhsulun isə dəyərini 10 dəfədən artıq aşağı düşüb. Əksinə, ötənləki bolluğu nəzərə alaraq, bu il qar-pız əkinin ixtisarla həyata keçirildiyindən mövsüm boyu qar-pız istehlakçıları dəfələrlə baha təklif edildi. Bir sözə, planlaşdırılmış məhsul istehsalı sahibkarların, yaxud istehlakçıların büdcəsinə ciddi şəkildə ziyan vura bilər.

Sahibkarların və istehlakçıların, həmçi-nin, maraqlarının təmin edilməsi, qayğısına qalınması məqsədi ilə satın alınması nəzər-de tutulan ərzaq məhsullarına tələbat portali, "tedaruk.az" da fəaliyyət göstərir. İstehsalçı əvvəlcədən həmin portal vasitəsilə satın alınacaq məhsullar barədə məlumat top-laya bilər. Təbii ki, bu resurslar barədə isteh-salçılar məlumatsız ola da bilərlər və məhz maarifləndirmə dedikdə, bütün bunlar nəzər-de tutulur.

Vüqar Bayramov: "Subsidiya hektara görə deyil, istehsal edilən məhsulun həcmindən görə verilsin"

Məsələyə münasibət bildirən iqtisadçı-ekspert Vüqar Bayramov dövlətin sahibkar-lar üçün həm güzəştli kreditlər, həm subsi-diyalar ayırdığını bildirdi: "Sahibkarlar bir-başa dövlətdən maliyyə dəstəyi almaq im-kanına malikdirlər. Bunlar həm subsidiya formasında, eyni zamanda, güzəştli kredit, xüsusiylə, vergi güzəştlerinin tətbiq edilməsi ilə bağlıdır. İndiya qədər sahibkarlara Sa-hibkarlığa Kümək Milli Fondu tərəfindən 2,2 milyard manatlıq güzəştli kreditlər təklif olunub. Bu il, eləvə olaraq, 170 milyon ma-nat güzəştli kredit formasında sahibkarlara təqdim olunacaq". İqtisadçının sözlərinə gör-sə, bu həftədən etibarən sahibkara verilən kredit faizlərində də endirimlər tətbiq oluna-caq: "Çünki əgər əvvəlki illərdə güzəştli kreditlər üzrə faiz 7 rəqəmi ilə ifadə edilirdi,

İlin sonunadək 42 mindən çox abunəçi sabit genişzolaqlı şəbəkəyə qoşulacaq

İlin sonunadək 42 mindən çox abunəçi sabit genişzolaqlı şəbəkəyə qoşulacaq. AZERTAC xəber verir ki, bu barədə nəqliyyat, rabitə və yüksək texnologiyalar naziri Ramin Quluzadə Prezident İlham Əliyevin sədrliyi ilə Nazirlər Kabinetinin 2018-ci ilin doqquz ayının sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifelərə həsr olunan iclasında məlumat verib.

R.Quluzadə qeyd edib ki, nazir-liyin əsas fəaliyyət istiqamətlərin-dən olan telekommunikasiya sahə-sində yeni texnologiyaların tətbiqi, xidmet şəbəkəsinin müasir standartlara uyğunlaşdırılması və yeni xidmətlərin göstərilməsi üzrə müvafiq işlər aparılır. Bu istiqamətdə regionların telekommunikasiya şəbəkəsində yeni texnologiyaların tətbiqi üzrə şimal, qərb və cənub istiqamətlərində irimiqyaslı layihənin icrasına başlanılıb. Layihə çərçivəsində quraşdırılacaq yeni stansiyalar bir milyon isti-fadəcini müasir telekommunikasiya xidmətləri ilə təmin edəcək.

sonra 6 faizə qədər azaldıldı və artıq yeni qaydalara, əsasən, həmin faiz 5 rəqəmi ilə ifadə edildi. Sahibkar 5 faiz ödəməklə kredi-te sahib ola biləcək və bu ödəmənin 4 faizi banka, 1 faizi də dövlətə çatacaq. Beləliklə də, sahibkar daha aşağı faiz ödəməklə kreditə sahib ola biləcək".

V. Bayramov kreditləmə prosesi ilə bağ-lı təkliflərinin də olduğunu bildirdi: "Güzəştli kreditlər yanaşı, həm də yeni bir kredit mexanizmi tətbiq olunsun və xüsusən de-girov təqdim etmek imkanı olmayan və ya yeni fəaliyyətə başlayan sahibkarlar girov təqdim etmədən həmin kreditlərdən yararla-na bilsinlər. İnkışaf etmiş ölkələrin hamisində, məhz belə bir təcrübə var ki, sahibkarlar öz aktivlərini təqdim etməklə, kredit almaq imkanı əldə edirlər. Sahibkarların maliyyə resurslarına çıxış imkanlarının artırılması üçün kreditlərin verilmə mexanizminin tek-milləşdirilməsinə və yeni meyarların tətbiq olunmasına ehtiyac var ki, bununla da sa-hibkarların kreditləre çıxış imkanları genişlənsin".

"Güzəştli kreditlərin ayrılmışından sui-istifadə halları və ya menimsəmə faktları müşahide edilir" süləna cavab olaraq, iqtisadçı bildirdi ki, əvvəlki dövrlərde belə fakt-lar daha çox idi və hətta Maliyyə Nazirliyinin apardığı monitorinqler göstərirdi ki, bezi hallarda subsidiya üçün rəqəmlərin şiriñil-məsi, bezi hallarda əkin olmayan sahələrə subsidiyanın yazılması halları olub. Etiraf etmək lazımdır ki, bu halların sayı kəskin şəkildə azalıb. Amma təbii ki, belə halların, çatışmamazlıqların yenə də olmasının istisna-deyildir. Çünkü bütün hallarda nəzarət me-xanizminin tek-milləşdirilməsinə hər zaman ehtiyac var. Xüsusən də, bu prosedurun elektronlaşması, həm də elektron torpaq re-yesrinin başa çatdırılmasına ehtiyac var ki, nəticə etibarı ilə bununla da vəziyyəte tam nəzarəti həyata keçirmək mümkün olsun. Biz subsidiyaların verilməsi ilə bağlı müxa-nizmin tek-milləşdirilməsinə de təklif edirik. Artıq bəzi məhsullarda da bu, tətbiq olunur. Əvvəlki illərdə də, təklif edildi ki, subsidiya hektara görə deyil, istehsal edilən məh-

sulun həcmindən görə verilsin. Yəni fermer ne qədər çox məhsul istehsal edərsə, o qədər də çox subsidiya əldə edə bilsin, hansı ki, bu model Amerika Birləşmiş Ştatlarının modelidir. Bu model fermeri stimullaşdırır ki, həm də çox məhsul istehsal etsin, həm də subsidiya məhsulun həcmindən görə verildiyindən, sui-istifadə kimi halların qarşısı alına bilir. İstehsal edilən məhsulun qeydiyyatı daha asandır, nəinki əkimliş torpaq sa-hələrinin əkilib əkilmədiyi müəyyənləşdir-mək. Ona görə də, subsidiyalar məhsulun həcmindən görə müəyyənləşərə, nəticədə, nöqsanların aradan qaldırılmasına tam şe-kildə nail olmaq olar, fermerlərin subsidiyala-rı çıxış imkanlarını artırmaq və subsidiyaların daha effektli şəkildə təqdim edilməsinə nail olmaq olar".

Həsən Quliyev: "Subsidiyaların ayrılmışı hesabına buğda istehsalında çox ciddi artım olub"

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Tədqiqatlar Mərkəzinin müşaviri Həsən Quliyev də bizimle səhəbetində bu istiqamətdə nazirlik tərəfindən geniş iş aparıldığı, tədbirlər gördüyü bildirdi: "Artıq kənd təsərrüfatında yanaşma ciddi şəkildə deyil. Sa-hibkarlar mövcud qanunvericiliyə uyğun tə-ləbləri qarşılıqları zaman heç bir əngəllə qarşılaşmadan verilən kreditlərdən, subsidiyalardan rahatlıqla faydalana bilirlər. Subsidiyalar istehsalçıların maliyyələrinin çox cü-zı bir hissəsini təşkil edir. Subsidiyaların ayrılmışı hesabına buğda istehsalında çox ciddi artım olub. Pambıq istehasına görə, subsidiyaların verilməsi ilə bu il az da olsa artım olub. Köklü şəkildə kreditləşmə dəstəyi əsasən Sahibkarlığa Kümək Milli Fondu tərəfindən verilir. Sahibkarlığa Kümək Milli Fondu da İqtisadi İnkışaf Nazirliyinin nəzdində fəaliyyət göstərən qurumdur. Biz də həmin sualları İqtisadi İnkışaf Nazirliyinə ün-vanlamışdı ki, bu verilən kreditlərin nə qədərində problem yaranıb, nə qədəri batıb, nə qədəri bu müəssisələrin bağlanması? Amma İqtisadi İnkışaf Nazirliyi bu tipli detallı məlumatların, bankların portfellərinde öz ekşini tapdığını bize bildirmişdir".

H.Quliyev onu da bildirib ki, əvvəller ayırlan sübsidiyaların, əkin əraziləri ilə uyğun-suoluğu halları olsa da, amma bu gün həmin halların baş verme ehtimalı, demək olar ki, sıfır bərabərdir: "Əgər kimlərsə, iddia edirlərse ki, bu qədər buğda əkmmiş və biz bu qədər subsidiya almaliyiq. Biz bunları kənd təsərrüfatında peykən çəkilmiş şəkillərlə qarşılaşdırır və hektarı belə tam görə bilirik. Bugünkü texnologiya və ölkəmizin də peyk-ləri, buna imkan verir ki, bu məlumatları bir-biri ilə qarşılaşdırıq və bunun doğruluğunu, yanlışlığını teyin edək. Əlbəttə, müəyyən kə-narlaşma ola da bilər və bu, 1, yaxud 2 faiz təşkil edə bilər. Hər bir sahədə kənarlaşmanın olması mümkündür".

"Sahibkarlar hansı məhsulu istehsal edəcəyi, hansı məhsula tələbatın nə dərəcədə olduğu barədə məlumatı hardan əldə edə bilərlər və bu sahədə hansı işlər görülür" su-la-lına cavab olaraq, H.Quliyev bildirdi ki, kənd təsərrüfatının planlaşdırılması ən önemli mə-

sələlərdən biridir: "Bizim hal-hazırda elektron kənd təsərrüfatı layihəsi var. Elektron kənd təsərrüfatı layihəsində hər bir fermerin öz kabinetini olacaq və oraya daxil olub, qeydiyyatdan keçəcək. Təbii ki, qeydiyyatdan keçdiyikdən sonra bu haqda məlumat alacaqlar. Orda görünəcək ki, məsələn, gelən ilə bu qədər buğda əkinini planlanır. Bu zaman fermerlər məlumatlandırılır ki, məsələn, sarımsaşa ölkənin tələbatı bu qədərdir və bu qədər də artıq planlanıb. Bu zaman tövsiyə olunur ki, fermer bundan artıq əkməsin və burda boşluq var. Əks halda bunun eks-tesiri özünü göstərəcək. Bu tipli birbaşa məlumat-landırma zaman, həm də, tövsiyyə olunacaq ki, məsələn, həmin fermer bu il sarımsaq de-yil, deyək ki, qar-pız, yaxud digər bir bostan bitkisi əke bilər. Bəli, bu məqsədə Aqrar Tədqiqatlar Mərkəzi özünü saytını yaradıb. Bu sayt daxil olan fermerlər həmin məlumatları görecək və məlumatlandırılacaqlar".

Dövlətin qayğıından sahibkarın razı qaldığı da diqqəti cəlb edir və fermerlər bu dəstəyi yüksək dəyərləndirirlər

Sahibkarla səhəbet etdiyimiz zaman isə, ayı-ayırılıqda hər bir sahibkar dövlət dəstəyindən razı qaldıqlarını bildirdilər. Xüsüsən də, ayrılan subsidiyaların, eyni zamanda, güzəştli kreditlərin onların fəaliyyəti-ne əhəmiyyətli dərəcədə müsbət təsir etdiyi-ni, sahibkarlığın inkişafında mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini qeyd etdilər. Hər bir sahibkar, xüsusilə, dövlətin qayğından razı qaldığı da diqqəti cəlb etməyə bilməzdi və inkar etmek olmaz ki, fermerlər bu dəstəyi yüksək dəyərləndirirlər. Fermerlər məhsul-darlığın artırılmasına, sahibkarlıq fəaliyyətinin genişləndirilməsi üçün güzəştli kreditlərdən istifadə etdiyilər. Sahibkarlar, xüsusilə, qeyd edirlər ki, həmin güzəştli kreditlər və subsidiyalar sahibkarlıq subyektlərinin daha da genişlənməsinə təmin etməklə yanaşı, yeni iş yerlərinin açılmasında da öz töhfəsini verir. İstehsalçıların məhsul istehsalının planlaşdırmasına mara-ğını da müşahidə edirik və göründüyü kimi, hər bir sahibkar üçün hansı məhsulu əkəcə-yini qabaqcadan bilməsi də çox maraqlıdır. Məhz bu baxımdan, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Tədqiqatlar Mərkəzinin hazırladığı layihəye də fermerlərin diqqətini cəlb etir və bunu çox yüksək dəyərləndirirlər.

Göründüyü kimi, sənaye istehsalı və kənd təsərrüfatı gələcək inkişafın prioritət istiqamətlərini təşkil edir və daha böyük uğurlara, daha yüksək nəticələrə ümidi etməyə dəyər. Çünkü dövlət investisiya programında nəzarədə tutulan xərclər həm də ölkədə sənaye potensialının inkişafına, xüsusilə, aqrar sənayenin genişləndirilməsi ilə bağlı iri layihələrin icrasına, bu sektorda fəaliyyət göstərən orta və kiçik sahibkarlığın destaklanmasına yönəldilir. Bütün bunlar əhalinin kənd təsərrüfatı məhsullarına tələbatının tam şe-kildə ödənilməsinə, ciddi ixrac potensialı ya-ratmaqla Azərbaycanın xarici bazarlara çıxişının təmin olmasına yönəldilmiş strateji hədəflərdir.

İnam İMRANOĞLU

11 oktyabr 2018-ci il

Almaniya Bundestaqının qəti mövqeyi reallığı əks etdirir

Erməni lobbisi ilə almanların sağçı AfD radikallarının təxribatları niyə baş tutmadı?

Erməni lobbisinin zaman-zaman bir səra Qərb dövlətlərində Azərbaycanın ərazi bütövlüyüնə qarşı təxribatçı əməllərə rəvac verməsi heç vaxt nəticə verməyib. Belə ki, istər BMT, istərsə də digər nüfuzlu təşkilatlar ölkəmizin ərazi bütövlüğünü tənimaqla yanaşı, torpaqlarımızın 20 faizinin, məhz Ermənistən təcavüzkar siyaseti nəticəsində işğal edildiyini bəyan ediblər. Bütün bu faktlara və rəsmi qərarlarla, qətnamələrə baxma yaraq, erməni lobbisinin uğursuz cəhdələri davam etdirilir. Bu na misal olaraq, bu günlərdə Almaniya Bundestaqında fəaliyyət göstərən və erməni lobbisində yaxınlığı ilə seçilən sağçı radikal təməyülli AfD fraksiyasının hökumətə göndərdiyi sorğunu göstərə bilərik.

Əgər AfD ilə erməni daşnak düşüncəsinə yan-yana qoysaq...

Qeyd edək ki, bununla bağlı alman KİV-lərində yayılmış melumatda da bildirilir ki, sözügedən sorğu erməni lobbisinin, eləcə də, onlara dəstək göstəren milliyətçi alman sağçılarının təxribatçı əməllərinin üzərində çalınçarbaz xətlər çəkil. Həmin sorğuya cavab olaraq bildirilib: "AFR hökuməti, xüsusi olaraq, vurğulayırlar ki, "Almaniya-Ermənistən

Ancaq onu da qeyd edək ki, sözügedən sorğu erməni lobbisinin, eləcə də, onlara dəstək göstəren milliyətçi alman sağçılarının təxribatçı əməllərinin üzərində çalınçarbaz xətlər çəkil. Həmin sorğuya cavab olaraq bildirilib: "AFR hökuməti, xüsusi olaraq, vurğulayırlar ki, "Almaniya-Ermənistən

nunla da çox yəqin ki, erməni lobbisinin almaniyalı radikal sağçılarla verdikləri siyasi rüşvet batıb. O cümlədən, Almaniya hökumətinin sözügedən məsələdə ədalətli mövqə sərgiləməsi bir daha öz sübutunu tapıb. Bununla da, həm erməni lobbisinin, həm də onların radikal milliyətçi dəstəkçilərinin, nece deyərlər, "kitabları bağlanıb".

Almaniya hökumətine isə ədalətli mövqə sərgilədiyinə görə, elbəttə ki, təşəkkürler düşür...

Rövşən
NURƏDDİNOĞLU

münasibətləri" anlayışı ile AFR ve Ermenistan Respublikası arasındaki münasibətlər başa düşülməlidir. AFR hökuməti Ermənistən silahlı qüvvələrinin nəzarətində yerləşən Dağlıq Qarabağ regionu ve yeddi ətraf rayonu Azerbaycanın bir hissəsi hesab edir. AFR hökuməti qondarma "Dağlıq Qarabağ Respublikası"ni tanımır".

Ədalətli mövqə: "AFR hökuməti qondarma "Dağlıq Qarabağ Respublikasının ərazisinin bir hissəsidir"

"Milli Şura" - satqın kadrosu

RƏFIQƏ

B u günədək yağışdan sonra çıxan göbələklər kimi, müxalifətin yaratdığı "turumları", "blokları" satqın kadronun üzvləri olub. 2013-cü ildə yaradılan "Milli Şura"da isə ən professional satqınlar toplasılıb desək, yanılmarıq. Bu aksiomadır ki, ermənilərin dostları ilə dostluq edən "Milli Şura"çılar kimlərdir? Bax, bu yerde nə araşdırmaq lazımdır, nə də fikirləşmək. Cəvab bəlliidir: Vətən daşına dönük çıxanlar bu qurumda toplaşıb. O Vətən ki, bir millətin üzərində yaşadığı coğrafiyadır. Torpağı Vətən edən millətin onda yaşadığı tarix, onunla qurdugu mədəniyyət əlaqələridir.

Bu gün "Milli Şura"nın satqın kadrosu olan Əli Kərimliyə, Cəmil Həsənliyə, İsa Qəmbərə, Leyla Yunusa, Xədicə İsmayıla, Gültekin Hacıyevaya, Rüstəm İbrahimbəyliyə və... sayı çox olan bu satqınlara Vətəni, torpağı satıb, yada satılmaq adı hal alıb. Xəyanet kadrolarının cəm olduğu bu ölü qurum bir əfunət yeridir. Elə zənn edirlər ki, hay-küy salmaq güclü olmaqdır. Ay qardaş, nə vaxdan hay-küyle nəyəse nail olmaq olub? Anlamاق lazımdır ki, mənasız işlərlə ölkəmizi müstəqillik yolundan, güc və qüdretli olmaqdan döndərmək mümkün deyil. Ona görə ki, Azərbaycan adlı gəminin güclü və bacarıqlı kapitanı var.

Hay-küyle de törendiyiniz cinayətdən və qanundan qaça bilməzsınız. Çünkü antimilli, anti-Azərbaycan təbliğatları, erməni lobbisinin sıfarişlərini yerinə yetirmekle, respublikamızda təxribat töremək, qarşılurma yaratmaq cəhdəleri, dələduzluqları və Vətənə xəyanət əməlləri uzun müddət davam edə bilməz.

Sonda isə, elə də uzağa getməyib, rəhmətlik Əbülfəz Elçibəyin qardaşı Almurad Əliyevin Ə.Kərimliyə aid olan bir fikrini xatırlatmaq yerinə düşərdi. Elçibəyin ölümü ilə bağlı aparılan istintaq ərefəsində, o demişdi: "Əbülfəz Elçibəyə xəyanət edənlerin hamısı cəzalandırılıb. Yalnız bir nəfər cəzasız qalıb..."

Əcəbə, kimdir o bir nəfər? Hamı yaxşı bilir ki, elbəttə, satqın Ə.Kərimlidir! Sırr deyil ki, günahkarlar əvvələxər öz cəzalarını alırlar. Biz bunu hazırda L.Yunusun, X.İsmayılin timsalında görürük. Ancaq bu gün həmin cinayətkarlar "ana-bacı" deyib, onların hesabına siyaset yürüdən Ə.Kərimlinin vaxtıdır. Hər bir cinayətkar qanun qarşısında cəzasının almalıdır. Çünkü antimilli, anti-Azərbaycan təbliğatları, erməni lobbisinin sıfarişlərini yerinə yetirmekle respublikamızda təxribat töremək, qarşılurma yaratmaq cəhdəleri, dələduzluqları və Vətənə xəyanət əməlləri uzun müddət davam edə bilməz.

"Azəriqaz" bu il "ASAN xidmət" vasitəsilə 171 min 566 istehlakçıya xidmət göstərib

S OCAR-in "Azəriqaz" istehsalat Birliyi cari ilde "ASAN xidmət" vasitəsilə 171 min 566 istehlakçıya xidmət göstərib. Birlikdən AZƏRTAC-a bildirilib ki, "Azəriqaz" tərəfindən bu ilin yanvar-sentyabr ayları ərzində Azərbaycan ərazisində fealiyyət göstərən "ASAN xidmət" və "ASAN Kommunal" mərkəzlərində istehlakçılarından daxil olan müraciətlər əsasında smart tipli sayqaclar ilə təchiz olunmuş istehlakçılara müvafiq xidmətlərin göstərilməsi, müraciətlərdən asılı olaraq şöbələrdən tələb olunan məlumatların əldə olunması və bu məlumatlar əsasında istehlakçılara xidmətlərin göstərilməsi təmin olunub.

Cari ilin 9 ayı ərzində Bakı şəhəri üzrə 1 və 2 sayılı "ASAN Kommunal", 4, 5 sayılı "ASAN xidmət" mərkəzlərinə və səyyar "ASAN xidmət"ə, bundan əlavə Bərdə, Sabirabad, Masallı, Qəbələ, Quba, Mingəçevir, həmçinin Gəncə şəhərində yerləşən "ASAN xidmət" mərkəzlərinə ümumiyyətə 171 min 566 müraciət daxil olub və bu müraciətlərin icrası tam təmin edilib. İstehlakçılarla münasibətlərin təkmilləşdirilməsi, göstərilən xidmətlərin keyfiyyətinin yüksəldilməsi məqsədilə birləşdirəcək.

“Paşinyan xalqını aldatmaqla hakimiyyət müddətini uzadır”

**Müsahibimiz
millət vəkili Eldəniz Səlimovdur**

- *Eldəniz müəllim, Ermənistanda siyasi böhran kritik xarakter almışdır. Baş vərənlər Paşinyanın hakimiyyətdən getməsi ilə nəticələnə bilərmi?*

- Hər zaman Ermənistanda siyasi liderlər, müxtəlif iyrənc metodlardan istifadə etməklə, hakimiyyətə gəlməyə çalışıblar. Koçaryan və Sarkisyan da bu üsulla hakimiyyətə gələblər. Paşinyan hakimiyyətə gələndə verdiyi vədlerine əməl etmədiyi üçün pis vəziyyətdə qalıb. Ona görə də, kimənə söz veribse, onu yerinə yetirmək üçün yenidən kü-

çələrə çıxır, parlament binasını mühəsirəyə alır. Məqsəd istədiyini deputatlar vəsiti ile yerinə yetirməkdir. Deputatlara təzyiq göstərməkə parlamentin buraxılması qərarını elda etməye çalışır. Paşinyan siyasetçi deyil və ona görə də tez-tez

kisyan tərəfdarları Paşinyanın istədiklərini yerinə yetirmirlər. Paşinyan mitinqdə nazirləri və qubernatorları işdən çıxarmaq haqqında qərar qəbul etməklə, qarşidurmanı daha da dərinləşdirib. Bu məsələlərin axırı vətəndaş qarşidurmasına getirib çıxara bilər.

- *Vətəndaş mühərabəsi baş verərsə, bu, Dağlıq Qarabağda atəşkəsin pozulmasına gətirib çıxara bilərmi?*

- Siyasi qarşidurmadan daha çox əziyyət çəkənlərin və belinə zərbələr dəyənlərin sadə ermənilər olduğunu demək olar mı?

- Ölkədə baş verən qarşidurmalarda həmisi xalq əziyyət çəkir. Paşinyan, Koçaryan və Sarkisyan qarşidurması yenidən ölkəni qarışdırıcı. Hələ də hakimiyyətin müəyyən qollarında təmsil olunan Koçaryan və Sar-

GÜLYANƏ

“Ermənistan bundan düzgün nəticə çıxarmalıdır”

“Pezident İlham Əliyevin öten gün keçirilən müşavirədə Azərbaycanın ərazi bütövlüyü, eləcə də Ermənistan rəhbərliyini konstruktiv mövqeye səsleyəcək fikirleri Ermənistana və onun rəhbərliyinə verilən şansdır. Ermənistan bütün baş vərənlərə baxmayaraq Azərbaycanın hələ də danişıqlar prosesine sadıq qalmasını düzgün dəyərləndirməli və nəticə çıxarmalıdır”. Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında siyasi şərhçi Elçin Mirzəbəyli deyib.

E.Mirzəbəyli bildirib ki, əslində sağlam düşüncəsi olan her bir kəs Azərbaycan Prezidentinin Nazirlər Kabinetinin iclasında səsləndirdiyi fikirləri təhlil edib, nəticə çıxara bilər: “Çünki, 9 ay müddətində Azərbaycanın eldə etdiyi nəticələr Ermənistanın 10 iller ərzində eldə etdiyi və edə biləcəyi nəticələrdən dəfələrə üstündür. Bu inkişaf dinamikası tempi, ölkənin silahlı qüvvələrinin gündən-günə güclənməsi, Azərbaycanın beynəlxalq müstəvilde nüfuzunun artması, mövqelərinin möhkəmlənməsi, eyni zamanda hərbi əməkdaşlıq müstəvisində ölkəmiz üçün geniş perspektivlər açıldığı, ölkəmizin müdafiə sənayesinin

çox ciddi şəkildə inkişaf etdiyi nəzəre alınırsa, tamaşaçı doğru nəticə çıxarıla bilər”.

Siyasi şərhçi söyləyib ki, bu işgalçılıq siyasetinin sonu yoxdur: “Nə qədər ki, Ermənistan Azərbaycan torpaqlarını işğaldan azad etməyib, Dağlıq Qarabağ üzərindən ölkəmizin suveren hüquqlarını tanımayıb, o zamana qədər bu ölkədə ne sabitlik olacaq, ne vətəndaş cəmiyyəti qurulacaq, ne də faktiki olaraq Ermənistan bir dövlət kimi formalşamayacaq. Bu aspektən Azərbaycan Prezidentinin cari ilin 9 ayının yekunları ilə bağlı Nazirlər Kabinetinin iclasında səsləndirdiyi fikirlər birmənalı şəkildə Ermənistan cəmiyyətinə, indiki və gelecek rəhbərliyinə verilən mesaj, son şansdır. Əger Azərbaycanın bugünkü potensialı, burada səhəbək tək hərbi potensialdan getmir, bütövlükde iqtisadi potensialı, beynəlxalq əlaqələri işe düşərə, bunun qarşısında Ermənistan qısa müddət ərzində davam gətirə biləməyəcək. Bu baxımdan ölkə başçısının mesajı regionda sülhün, əmin-amanlığın dayanıqlı olması, regionda olan bütün xalqların, ölkələrin inkişaf etməsi, sabit inkişaf yoluna qədəm qoyması üçün verilən önemli mesajdır”.

“Career-2018” sərgisi işaxtaran hər kəs üçün açıq olacaq

Oktyabrın 11-də Bakı Ekspo Mərkəzində XII Azərbaycan beynəlxalq karyera sərgisi (“Career-2018”) sərgisi açılacaq. AZERTAC “eduexpo.az” saytına istinadla xəber verir ki, sərginin əsas məqsədi - işəgötürən və işaxtaran arasında görüşün təşkilidir. Bu il “Career-2018” sərgisində “JTI Caucasus” LLC, “R-Pharm” və digər şirkətlər vakansiyalarını təqdim edəcək. Azərbaycanın “R-Farm” layihəsi özündə laborator, istehsal və logistika blokunu birləşdirən ilk farmasevtik kompleksdir. Şirkət sərgidə baş mütəsəbit, hüquqşunas, əczaçı, anbar müdürü, keyfiyyətə nezarət və təchizat üzrə mütəxəssislər, baş mekanik, baş energetik və s. vakant iş yerlərini təqdim edir. “Career-2018” sərgisi iş axtarışında olan hər kəs üçün açıq olacaq.

bul olunan dövlət programlarının icrası nəticəsində bütün regionlarda, o cümlədən, Daşkəsəndə həyata keçirilən abadlıq-quruculuq işləri barədə geniş məlumat verib. Qeyd edib ki, gündən-güne dəyişen, gözəlləşən Daşkəsəndə yeni məktəb binaları və digər sosial obyektlər tikilir və yollar salınır. Əhalinin fasilesiz elektrik enerjisi və təbii qazla təmin edilməsi istiqamətində mühüm tədbirlər həyata keçirilir. Sonra vətəndaşlar dinle-

Daşkəsəndə növbəti səyyar görüş keçirilib

Dünən Daşkəsən rayon icra hakimiyyəti başçısının növbəti səyyar qəbulu Təzəkənd kəndində olub. Görüşdə rayon icra hakimiyyətinin başçısı Əhəd Abiyev, hüquq-mühafizə orqanlarının, səhiyyə, təhsil, mədəniyyət, digər xidmət təşkilatlarının rəhbərləri və kənd sakinləri iştirak ediblər. Qəbulda Daşkəsən rayon icra hakimiyyətinin başçısı Əhəd Abiyev son illər Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə nüfuzunun gücləndirilənini, eldə edilən iqtisadi və siyasi uğurlar nəticəsində ölkəmizdə əhalinin həyat səviyyəsinin gündən-güne yaxşılaşdığını diqqətə çatdırıb. Əhəd Abiyev qə-

nilib. Görüş zamanı kənd sakinlərinin müxtəlif məsələlərə barədə müraciətləri qeydə alınıb. Daşkəsən rayon icra hakimiyyətinin başçısı Əhəd Abiyev müraciətlərdə qaldırılan məsələlərin icrası ilə bağlı aidiyəti idarə, müəssisə və təşkilatların rəhbərlərinə müvafiq tapşırıqları verib. Əksər müraciətlər yerində həll edilib.

Görüşdə çıxış edən kənd sakinləri onları göstərilən diqqət və qayğıni yüksək qiymətləndirərək Möhtərəm Prezident Cənab Əliyeva minnətdarlıqlarını bildiriblər.

RƏFIQƏ HÜSEYNOVA

Jamanak: “Əks-inqilab tərəfdarları hüquq-mühafizə orqanlarının hədəfində olacaqlar”

Ermənistanda siyasi böhranın dərinleşməsi ölkə mediasında müxtəlif proqnozların verilməsi ilə müşahidə olunur. “Yaxın günlərdə əks-inqilab tərəfdarları Ermənistanın hüquq-mühafizə orqanlarının hədəfində olacaqlar”. SİA xəber verir ki, bu barədə Jamanak qəzeti yazır. Erməni nəşrinin yazdığına görə, həmin insanlar yalnız Robert Koçaryanın prezidentliyi dövründə nə-həng kapital yığınları deyil, həmçinin yaxınları olacaq: “Bu insanlar əks-inqilabın potensial tərəfdarları kimi qəbul edilirlər. Belə ki, onların fikrincə kapitallarının qorunması və artırılması yalnız yeni hakimiyyətin ifası nəticəsində baş vere bilər”.

Nəşr onlardan bir neçəsinin adlarını da açıqlayıb. “Onlardan biri “Moskva” kinoteatrının və “Paradiz” şirkətinin sahibi Martin Adoyandır. O, həmçinin Samvel Mayrapetyanın yaxın ətrafindən biri kimi tanınır”, deyə Jamanak xatırladır. Belə ki, Mayrapetyanı və yaxın ətrafinı, eləcə də Robert Koçaryanın digər dost-tanışlarını, eləcə də yaxınlarını neytrallaşdırıldıdan sonra yeni hakimiyyət son aylarda və həftələrde formalaşdırılmış müqaviməti de neytrallaşdırmağa cəhd edir.

Rövşən Rəsulov

Bu gün enerji təhlükəsizliyi dünya üçün həmişəkindən dəfərlərə çox önem daşıyır. Artıq tam əminliklə demək olar ki, enerji sektorunu neft amilini ikinci sıraya sıxışdırıb. İndi dünya siyasetində gözəl bir deyim var: "Kimin enerjisi varsa, onun da sözü keçərlidir".

"Odlar yurdu" olan Azərbaycan da bu gün enerji resursları baxımından dünyada əsas söz sahiblərindən biridir. Artıq ölkəmiz tekə neft amili ilə deyil, yeni keşf olunmuş yataqlarımızın biziə ən azı 100 illik təminat verdiyi QAZ amili ilə mühüm enerji sahibinə çevrilib. Bu isə, Azərbaycanın dünya və bölgə iqtisadiyyatındaki rolunu dəfərlərle artırılmış olur. Artıq Avropanın enerji təhlükəsizliyi, bir baxımdan da, Azərbaycandan asılıdır. Bu, əsl gerəklilikdir, danılmaz faktdır.

"İliç lampası"ndan əvvəl yaranan "Bakı Lampası"...

Bəs ölkəmizdə elektrik enerjisinin tarixi nə zamandan başlayır, ilk texnologiya hansı qurğulardan ibarət olub, kimlər tərəfindən teşkil olunub? Gəlin ölkəmizdə elektrik enerjisi ilə bağlı, qısa da olsa, tarixi ekskursiyaya çıxaq. Öncədən diqqətinizə çatdırıq ki, Azərbaycanda, ölkənin senaye və neft mərkəzi olan Bakıda ilk elektrik enerjisinin fəaliyyətə başlaması bərədə konkret tarix mövcud deyil. Çünkü müxtəlif mənbələrdə ayrı-ayrı faktlar irəli sürürlür. Lakin biliñən tək fakt odur ki, Bakıda ilk elektrik enerjisi 18-ci əsrin sonlarında başlayaraq fəaliyyət göstərib. Bakıda elektrik stansiyalarının yaranması ilə bağlı bütün mənbələrdə cəmi-cüməltəni 2-3 il arası fərq var. Amma bu tarixin 1890-ci illərin ortalarından başlaması dəqiqdır.

Əvvəla, ondan başlayaq ki, "Bakının işıqları" sovet vaxtlarında deyildiyi kimi, heç də "İliç lampası" ilə yaranmayıb. Bunun daha qədim tarixi var. Hətta Avropanın bugünkü, ən inkişaf etmiş şəhərlərindən daha öncə, Bakıda elektrik enerjisi istehsal və istehlak olunub!

Bu, yuxarıda qeyd etdiyimiz faktlər üçün əsaslı faktlar var. Sənədlərə inansaq, Bakıda ilk elektrik stansiyası 1895-ci ildə Bayıl şossesi üzərindəki "Bakinski dok"da qurşdırılıb. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Tarixi Arxivinin sənədlərində qeyd olunur ki, cərəyan alman istehsalı olan "Algemaneyne" sisteminin dinamo-maşınının veriliirdi. 1903-cü ildə elektrik stansiyalarının sayı artıq 70-ə çatmışdı.

Digər bir mənbədə isə, qeyd olunur ki, Azərbaycanda elektroenergetikanın inkişafı tarixi XIX əsrdən başlayır. Belə ki, iddia olunur ki, ilk dəfə olaraq, 1897-ci ildə Bakının neft rayonunda Nobel qardaşları tərəfindən qoyuluş gücü 550 kW olan elektrik stansiyası inşa olundu ki, bu stansiyanın istehsal etdiyi elektrik enerjisi əsasən, istehsalatdakı tələbatın ödənilməsinə yönəldilmişdi.

Zorgenin atası Balaxanıda kiçik elektrik stansiyasını satın aldı...

Bakı neft sənayesinin meşhur ve böyük iş adamlarından biri olan Şəmsi Əsədullayev də limanın elektrikləşdirilməsinə biganə qalmadı. O, şəxsi elektrik stansiyasına sahib oldu və ona xidmət üçün xaricdən mütəxəssislər dəvət etdi. Elektrik stansiyası sahibkarın Bakının mərkəzində yerləşən çoxmərtəbəli evinin işıqlandırılması üçün de xidmet göstərirdi.

Onun ardından mexaniki emalatxanalar sahibi, Almaniya vətəndaşı Zorge (5 oktyabr 1895-ci il tarixində Bakıda anadan olmuş əfsanəvi sovet keşfiyyatçısı Rixard Zorgenin atası) Balaxanıda neft mədənlərinə istehsal sahələrini işıqlandırmaq üçün kiçik elektrik stansiyasını aldı. 1940-ci ildə respublikada fəaliyyətdə olan elektrik stansiyalarının qoyuluş gücü 250 MVT-a, elektrik enerjisinin istehsalı isə 1,7 mlrd. kVt-saatə çatdırıldı. 1941-ci ildə isə Azərbaycanda ilk 1 sayılı Sumqayıt İEM istismara verildi. Respublikada su-enerji mənbələrindən məqsədönlü istifadə sistemine kecid isə, faktiki olaraq, Mingəçevir Su Qovşağıının tikintisi ilə başlıdır.

Alman hərbi əsirləri Mingəçevir SES-in tikintisində...

Kür çayının üzərində, Cənubi Qafqazda ən böyük su-elektrik stansiyası olan Mingəçevir Su Elektrik Stansiyası 1945-ci ildə tikilməyə başlanıldı. Bütün SSRİ üçün o zamanlar ən böyük elektrik enerji müəssisələrindən biri olaraq göstərilən Mingəçevir SES, ikinci Dünya müharibəsindən sonra sovet məkanında ən iri strateji layihələrdən biri sayılırdı. 1945-ci ildən başlayaraq, respublikanın müxtəlif rayonlarından Mingəçevir Su Elektrik Stansiyasının quraşdırılmasına böyük sayıda insan cəlb olunub. Konkret olaraq, bu stansiyanın tikilməsində 20.000 insan istifadə edib. Ən maraqlısı odur ki, 1940-ci illərin sonlarına doğru 10.000-ə yaxın alman hərbi əsirləri də o zaman bu stansiyanın quraşdırılmasına cəlb edilib. Stansiya 1954-cü ildə tam gücü ilə işe salınıb. Bu stansiyanın işe salınması ilə respublikanın elektrik enerjisi təsərrüfatı üçün yeni mərhələ başlayıb. Bu, həm də respublika iqtisadiyyatında keyfiyyətənən yeni bir səhifənin açılması demək idi.

1969-cu il: Elektrik enerjisi idxal edən Azərbaycan, 1982-ci ildə elektrik enerjisi ixracatçısına çevrildi!

1969-cu ildə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Azərbaycan rəhbərliyinə gəlisiindən sonra respublikanın sosial-iqtisadi həyatının

mühüm sahələrindən biri olan elektrik enerjisi sisteminin sürəti inkişafını təmin etmek məqsədilə təxirəsalınmaz tədbirlər hayata keçirilmiş, bir çox irimiqyaslı layihələr realaşdırılmışdır. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin bilavasita təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə hələ öten əsrin 70-ci illərinin əvvəllerindən başlayaraq respublikanın elektrik enerjisine olan tələbatının yerli imkanlar hesabına ödenilməsinə yönəlmüş layihələrin həyata keçirilməsinə başlanılıb. Həmin dövrde bir-birinin ardına yeni elektrik stansiyalarının, yüksək gərginlikli elektrik verilişi xələrinin və yarımstansiyaların inşa ediləb istifadəyə verilməsi respublikanın sənaye potensialının artırılmasında mühüm addım oldu.

Ulu Öndər Heydər Əliyev bütün şüurlu həyatını və genişmiqyaslı fəaliyyətini Azərbaycanın tərəqqisine, xalqın istək və arzularının gerçəklişməsinə həsr edib. O, iki müxtəlif ictimai-siyasi quruluşda özünün liderlik istedadını sübuta yetirmiş, hər iki dövrə respublikanı tənəzzül və böhrandan xilas edərək inkişaf yoluna çıxmışdır.

Sovet dövründə Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyasetinin əsas hədəfləri respublikada güclü iqtisadi potensial, her bir sahədə milli kadr ehtiyati yaratmaq, xalqı bugünkü müstəqilliye hazırlamaq olub. Bu, sadəcə, danılmaz tarixi həqiqətdir! Elə bir həqiqət ki, qızıl hərfələr tariximizə həkk olunub...

Ötən əsrin 70-ci illərinin sonlarında respublikanın elektrik stansiyaları 15,4 mlrd. kVt-saat elektrik enerjisi istehsal edirdi. Sürekli inkişafda olan iqtisadiyyatın durmadan artan tələbatı Azərbaycanı qonşu respublikalardan 3-3,5 mlrd. kVt-saat elektrik enerjisi idxal etmək məcburiyyətdə qoyurdu. Bu çatışmazlığı aradan qaldırmak üçün tez bir zamanda Şəmkir SES-in və "Azərbaycan" İstilik-Elektrik Stansiyasının (İES) inşasına başlamaq üçün Ulu Öndər Heydər Əliyev keçmiş SSRİ hökumətinin rəhbərləri ilə danışıqlar apararaq, bu stansiyaların tikintisine razılıq almağa nail olmuşdur. Qırx il əvvəl tikilib istifadəyə verilmiş "Azərbaycan" İES, həmçinin, 1971-ci ildə inşa edilmiş "Araz" Su-Elektrik Stansiyası (SES), 1982-ci ildə istimara verilmiş "Şəmkir" SES indi də müstəqil dövlətimizin enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsi üçün zəruri tədbirlər müəyyənəşdirildi. İlk növbədə, köhnə elektrik stansiyalarının yenidən qurulması və yenilərinin inşa edilməsi ilə enerji sisteminin generasiya imkanları artırıldı. Hələ sovet hakimiyəti dövründə inşasına başlanmış 150 MVT gücündə Yenikənd SES-in tikintisinin yekunlaşdırılması və istismara verilməsi, Bakı İEM-də 2 mütəsir qaz turbiniin quraşdırılması və 107 MVT həcmində yeni generasiya gücünün yaradılması, 400 MVT gücündə "Şimal" ES-in inşa edilib işe salınması, məhz Ulu Öndər Heydər Əliyev apardığı xarici siyaset sayesində dənyanın qabaqcıl dövlətlərinin və beynəlxalq maliyyə qurumlarının Azərbaycana göstərdiyi dəstəyin nəticəsində mümkün oldu. İki beynəlxalq bankların kreditləri ilə yanaşı, dövlət büdcəsindən ayrılan maliyyə vəsaitləri hesabına elektrik enerjisi sektorunun maddi-texniki bazası yeniləşdirildi.

Bütün bunlar, sovet dövlətinin

ən güclü vaxtlarında əldə edilmiş misilsiz nailiyyətlər idi. Kremlidə oturan bir sıra bədxahaların min cür maneəsinə, məkrli addımlarına baxmayaraq, Ulu Öndər Heydər Əliyevin qətiyyəti və ezmkarlığı sayəsində Azərbaycan üçün ənənəvi olan işləre imza atıldı. Bu, sözün əsl mənasında, böyük fədakarlıq və vətənpərvərlik idi.

"Əsrin müqaviləsi" elektrik energetikası sektoruna necə təsir etdi?

Xüsusən, yeni neft strategiyaşının həyata keçirilməsi, Xəzərdeki neft-qaz yataqlarının işlənməsi üzrə "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanması, ölkəmizə beynəlxalq etimadın göstərilməsi və xarici səmayələrin gəlməsi elektrik energetikası sektoruna təsirsiz qalmadı. Respublikanın sosial-iqtisadi dövlətiində bu sektorun strateji ehemiyət daşıdığını yaxşı bilən Ulu Öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə xarici səmayələrin cəlb edilməsi nəticəsində, mövcud elektrik stansiyalarının yenidən qurulması və modernləşdirilməsi layihələri icra edildi, müstəqil dövlətimizin enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsi üçün zəruri tədbirlər müəyyənəşdirildi. İlk növbədə, köhnə elektrik stansiyalarının yenidən qurulması və yenilərinin inşa edilməsi ilə enerji sisteminin generasiya imkanları artırıldı.

Hələ sovet hakimiyəti dövründə inşasına başlanmış 150 MVT gücündə Yenikənd SES-in tikintisinin yekunlaşdırılması və istismara verilməsi, Bakı İEM-də 2 mütəsir qaz turbiniin quraşdırılması və 107 MVT həcmində yeni generasiya gücünün yaradılması, 400 MVT gücündə "Şimal" ES-in inşa edilib işe salınması, məhz Ulu Öndər Heydər Əliyev apardığı xarici siyaset sayesində dənyanın qabaqcıl dövlətlərinin və beynəlxalq maliyyə qurumlarının Azərbaycana göstərdiyi dəstəyin nəticəsində mümkün oldu. İki beynəlxalq bankların kreditləri ilə yanaşı, dövlət büdcəsindən ayrılan maliyyə vəsaitləri hesabına elektrik enerjisi sektorunun maddi-texniki bazası yeniləşdirildi.

1993-2003-cü illərdə məqsəd-yönlü tədbirlərin həyata keçirilməsi nəticəsində enerji sistemin qarşısında duran bir çox məsələlər öz həllini tapmışdır. Ulu Öndər Heydər Əliyevin müstəqil Azərbaycana rəhbərliyi dövründə enerji sistemin dirçəldilmesi istiqamətində görülən işlər nəticəsində 700 MVT-dan artıq yeni generasiya gücү yaradılıb istifadəyə verilib.

2003-cü ildən sonra başlanan yeni inkişaf erası...

Möhkəm bünövrə üzərində quşulmuş Azərbaycan dövləti bu gün Cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə davamlı inkişaf yolundadır. Bu inkişafi təmin edən xalq-iqtidar birliliyidir. Ulu Öndərin başlığı işlər, bütün sahələrdə olduğu kimi, elektrik energetikası sektorunda da uğurla davam etdirilir. Cənab Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə son 15 ildə ölkə daxilində enerji təminatı əsaslı şəkildə yaxşılaşdırılıb, həmçinin, böyük infrastruktur layihələri icra edilib. Son 15 il ərzində 30-dan çox elektrik stansiyası tikilib, onların generasiya gücü isə, 3900 meqavata bərabərdir. Hazırkı ümumi generasiya gücümüz təqribən 6,5 min meqavat təşkil edir ki, onun da 3,9 min meqavatı 15 il ərzində yaradılıb və Azərbaycan elektrik enerjisini idxal edən ölkədən ixrac edən ölkəyə çevrilib.

Bütün bu nailiyyətlər enerji sisteminde Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə başlanılmış, müasir və innovativ texnologiyaların tətbiqi ilə əlamətdar olan, sürətli iqtisadi yüksələşin tələbatını ödəməye istiqamətlənmiş yeni inkişaf mərhələsinin diqqətələyi nəticələridir.

Mətbəəli Salahov

"Azərişq" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütəvli İnformasiya Vəsiyətərinin inkişafına Dövlət Dəstəyi Fonduun keçirdiyi müsabiqəyə təqdim etmək üçün

11 oktyabr 2018-ci il

AXCP-dən "Milli Şura"ya sərt sözər

Qurban Məmmədov yalnız özünü deyil, Əli Kərimlini də ifşa edib

İngiltərədə yaşayış Qurban Məmmədovun son vaxtlar təmsil olunduğu "Milli Şura" rəhbərliyi ilə qarşıdurmalar yaşaması, ilk olaraq, belə nəticəyə gəlməyə əsas verir ki, artıq illərdir davam edən daxili ziddiyətlər açığa çıxmaga başlayıb. Söz yox ki, bunun əsas səbablərindən biri maliyyə və şəxsi mənfəət üzərində gedən savaşlardır. Məhz bu amil radikal düşərgənin ifşa olunmasına səbəb olmaqdadır.

İstər Avropa ölkələrində "siyasi mühacir" adı altında var-gel edənlər, istərsə də onların buradakı "liderləri". Artıq bu kimi cəhdlerin nəticə verməyəcəyini də yaxşı anlaşılmış başlayıblar. Həm cəmiyyət, həm də müxalifət düşərgəsində olan insanlar bu reallığı dərk etməyə başlayıblar.

Gizliləri açığa çıxaran qarşılıqlı kompromatlar

Misal üçün, "hüquq müdafiəçisi" olan "Milli Şura" üzvü Q.Məmmədovun artıq sosial şəbəkələrdə kifayət qədər izlənilmiş videoyazısının ardınca, təmsil olunduğu qurumun aparıcı şəxsləri ona qarşı səyüf və təhqir kampaniyasına başlayıblar. Söz yox ki, başda AXCP sədri Ə.Kərimli və onun "söyüf qrupu" da daxil olmaqla, kordinasiya şurasının təmsilçiləri -

Gültəkin Hacıbəyli, Eldəniz Quliyev, Oqtay Güllaliev və başqları qarşı tərəfin ifşası istiqamətində fəaliyyət göstərirler. Daha dəqiq desək, necə ki, Q.Məmmədov onları hakimiyətə işləməkdə suçlaysırsa, onlar da "argument" olaraq, onun barensində kompromatları ictimailəşdirirlər. Söyüf və təhqirler isə qarşılıqlı və ünvanlı şəkildə istiqamətləndirilir.

Alternativ AXCP-dən maraqdoğurucu fikir: "Həmişəki kimi torbadan pişik yox, "Yurd" sədri çıxdı"

Bu arada, Ə.Kərimlinin dirijor çubuğu ilə idarə edilən "Milli Şura"da və orada baş verən hadisələr ətrafında alternativ Xalq Cəbhəsi Partiyası da münasibət bildirməyi unutmayıb. Ümumiyyətə, qeyd edilənlərlə yanaşı, digər faktorlara

da toxunan alternativ AXCP rəhbərliyi maraqlı ittihamlara çıxış edib. Məsələ ilə bağlı münasibət bildirən adıçəkilən partyanın sədr müavini Ehtiram Mehdiyevə görə, artıq ənənəvi müxalifət oyunları gedir və yene də birincilik və maliyyə savaşı bu oyunların tərkib hissəsinə çevrilib.

"Həmişəki kimi torbadan pişik yox, "Yurd" sədri çıxdı", deyə AXCP sədrini nəzərdə tutan E.Mehdiyev, həmçinin, bildirib ki, guya qaçqın kimi gedib "qoca qıt-qıt" pənah aparanlar, oradakı dövlətlərin humanistliyinə ümidi bağlayırlar: "Beləliklə də min oyundan çıxdınız. Özünüzü "demokratiya carçası", "vicdan məbusu" və az qala seksual oriyentasiyasına görə "təqib və təzyiqlərə məruz qalan müxalifətçi" kimi göstərdiniz, bacardığınız qədər yalan danışmağa çalışdırınız. Min əzab-əziyyətdən sonra özünüzə

bir "koma" tapa bildiniz. Sonra Bakıdakı həvadalarınızdan güc alaraq, monitor arxasından hakimiyətə qarşı mühərbiyə başladınız. Şəxsi maraqlارınız və yalanlarınızla özünzdən "qəhrəman" obrazı yaratdırınız. Hərəniz bir video çəkib səhifələrdə günü yüz

dollara reklama çıxardınız. Az gələ insanlar sizə "xilaskar" kimi baxırdılar. İndi də bir-birinizi qırırsınız. Bəs nə oldu sevdanız?"

Cəbhəci funksioner: "Demokratiya" libasına bürünmüs "qəhrəmanlar" üçün siyasi mübarizə, sadəcə, şəxsi maraqlar və insan taleyi üzərində qurulub"

Alternativ AXCP-nin rəsmisi onu da bildirib ki, məhz Q.Məmmədovun məlum videoyazısından sonra "qəhrəmanlar"ın nece anti-qəhrəman olduğunu hamı gördü: "Onu da yaxşı gördük ki, Q.Məmmədov özü ilə yanaşı, "Milli Şura"ni və Ə.Kərimlini də ifşa etdi. Bütün bu faktlar, bir daha onu təsdiq edir ki, "demokratiya" libasına bürünmüs "qəhrəmanlar" üçün siyasi mübarizə

zə, sadəcə, şəxsi maraqlar və insan taleyi üzərində qurulub".

Reallıq: "İnanmiram ki, xalq sizin Avropadan xaosa, anarxiyaya bənzər bağırıtlarınıza inansın"

"İndi heç kim özünü qar kimi təmiz göstərməyə çalışmasın", deyə qarşı tərəfə xitab edən alternativ AXCP-nin funksioneri ayri-ayrılıqla adlar da çekməyi unutmayıb: "İstər Qurban Məmmədov olsun, istər Vidadi İsgəndərli, yaxud Qənimət Zahid, Nahid Cəfərov, Məhəmməd Mirzəli və digərlərini, özləri kimi, artıq cəmiyyət də yaxşı tanıdı. Onların qarşısına qoyulan əsas strateji xətt heç də vətənpərvəlik və dövlətçilik deyildi. Sadəcə və sadəcə, şəxsi maraqlar idi. İnanmiram ki, xalq sizin Avropadan xaosa, anarxiyaya bənzər bağırıtlarınıza inansın".

Beləliklə, içtimai rəy tərəflərinin bir-birlərinin ifşası istiqamətində apardıqları oyunlardan əsl həqiqəti görməyə başlayır və bu həqiqət reallıqda dağıdıcı təfəkküre malik olan ünsürlərin siyasi ölümü ilə nəticəsini tapacaq. Artıq bu faktlar açıq-aydın ortadadır.

Rövşən RƏSULOV

Müxalifəti növbəti fəlakət gözləyir

"İlqar Məmmədov da, yəqin ki, bu faktordan istifadə etməklə gələn maliyyəyə tək sahib olmaq istəyəcək"

Son vaxtlar "REAL" partiyasının sədri İlqar Məmmədovla AXCP sədri Əli Kərimli arasında söz sahəsində, bir-birinə ünvanan ittihamların olmasına baxmayaraq, ümumi müxalifətin birge tədbirlərinin keçirilməsi təşəbbüsleri irəli sürürlür. Bir-birinə düşmən kəsilən tərəflərin birge tədbirlər keçirmələri inandırıcı görünməsə də, sosial şəbəkələrdəki cəbhəci qrup üzvləri yaxın vaxtlarda Isa Qəmər, Arif Hacılı, Ə.Kərimli və i.Məmmədovun iştirakı ilə toplantılarının keçiriləcəyini qeyd edirlər. Söhbət etdiyimiz müsahiblərimiz isə müxalifətin dağınıq və pərakəndə halda olmasına müstəsna rolları olan partiya liderlərinin bir araya gəlməsinin qeyri-mümkün olduğunu bildirdilər.

AMİP funksioneri Əli Orucov: "Bələ siyasi fəaliyyət yolu tutan müxalifət dağılmalıdır"

rində olan düşmənciliyi, bir-birinə xoş olmayan münasibəti arxa plana keçirib masa arxasında otursalar belə, bu, uzun süre bilməz. Çünkü liderlər iddiyalıdır, bir-birinə güzəşte getmək, ümumi maraqlar namine bir araya gəlmək istəmirler. Belə siyasi fəaliyyət yolu tutan müxalifət dağılmalıdır, necə ki, biz bunu müxalifət düşərgəsində təmsil olunan partiyaların timsalında görməkdəyik. Fakt budur ki, onların sosial bazaları da fərqlidir. Söz yox ki, müxalifərəsəsi düşməncilikdən, qarşılardan yararlanaraq, öne çıxmış istəyən qüvvələr ola bilər. Bu hal inandırıcı görünməsə də, hər halda, buna cəhd göstərənlər ola bilər.

Prezident Yanında QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Şurasının üzvü, SİM İB-nin sədri Anar Xəlilov: "İlqar Məmmədovun Qərbdəki dayaqları buna icazə verməyəcək"

- Dağıdıcı müxalifətin Avropana siyasi mühacir adı ilə sığınan bir neçə üzvünün son vaxtlar baş verən hadisələr fonunda iflasa doğru yaxınlaşması bunları alternativ ideyalar axtaşına çıxarıb. Avropana məktəbin yetirməlidirlər. Hətta aralar-

nəndən gələn maliyyə yardımçıları kəsilmədədir. Anti-Azərbaycan qüvvələr bunlardan istifadə edərək, ayırdıqları maliyyə yardımını ilə öz niyyətlərinə çata bilmediklərindən, yəni qüvvə axtaşında adırlar. Bu işə isə, real namizəd hal-hazırda İlqar Məmmədovdur. Bunu başa düşən müxalifətçilər bu cür ideyalar və təkliflərə çıxış edərək, ümidi edirlər ki, İlqar Məmmədovla sazişə getməklə maliyyə qaynaqlarını saxlaşır.

BMT: son 20 ildə təbii fəlakətlər 1,3 milyon insanın həyatına son qoyub

Son 20 ildə dünyada baş verən təbii fəlakətlər 1,3 milyon insanın ölümüne səbəb olub və 2,9 trilyon dollardan çox maddi zərər vurub. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu məlumatlar BMT-nin təbii fəlakətlərinin təhlükəsinin azaldılması üzrə idarəsinin oktyabrın 10-da dərc edilmiş məruzəsində əksini tapıb. İdarənin məlumatına görə, 1998-ci ildən 2017-ci ilədək olan dövrde təbii fəlakətlər səbəbindən dünya bazarlarının maliyyə itkiyə 251 faiz artıb. Kataklizmlərdən zərər çekmiş ölkələr 2 trilyon 908 milyard dollarдан məhrum olublar. Təbii fəlakətlər ən çox ABŞ-a (994,8 milyard dollar), Çinə (492,2 milyard), Yaponiyaya (376,3 milyard) və Hindistana (79,5 milyard) ziyan vurub. Avropana ölkələri arasında daşqın, fırıldaq və zəlzələlər nəticəsində ən çox maddi itkiyə Almaniya (57,9 milyard dollar), İtaliya (56,6 milyard) və Fransa (48,3 milyard) mərəz qalıb.

Ümumilikdə 20 il ərzində dünyada 7225 böyük təbii fəlakət baş verib və onların əksəriyyəti hava ilə bağlı olub. Hələk olan insanların çoxu həyatını zələzələlər zamanı itirib. Daha 4,4 milyard nəfər isə kataklizmlərdən müxtəlif şəkildə zərər çəkib - yaralanıb, evini itirib, məcburi köçküñənən qurulub, yaxud köməyə ehtiyac duyub.

Tanınmış İtalyan filosu N.B.Makiavelli cəmiyyətin siyasi hakimiyyətə malik olan təbəqəsi kimi iqtidarı dünyəviləşdirmiş, ona insan amili, daha doğrusu, şəxsiyyəti göstirmiştir. Makİavelli xristian düşüncəsinin zorla qəbul etdirilməsinin əsas ideoloqu rolunu oynayan kilsənin dünyəvi müstəvidən kənarlaşdırılmasını və siyasi iqtidaların möhkəmləndirilməsinin tərəfdarı olmuşdur. Sonralar onun baxışları C.Bodinin irəli sürdüyü suverenlik nəzəriyyəsi və azad insanların yaratdığı dövlət ideyası ilə tamamlanmışdır. O, dövlətin təyinatını siyasi iqtidaların mövcudluğu ilə deyil, onun suverenliyi, vətəndaşların hüquqlarının təmin olunması və siyasi iqtidaların hakimiyətinin məhdudlaşdırılması ilə müəyyənləşməli olduğunu iddia edərək, dövlət anlayışına yeni məzmun götəmişdir. Elə həmin dövrdə M.Lüter və C.Kalvinin dini azadlıqların və vicdan sərbəstliyinin yayılmasına vəsil olmuş islahatlar kilsənin gücünü və təsirini zəiflətmışdır.

Kilsə-feodal hakimiyəti zəifləyərək, öz yerini tədricən aristokratiya və kral hakimiyətinə verdikdən sonra monarxiya quruluşuna malik dövlət yaranmağa başlamışdır. Bu mühüm hadisə xalqın suverenliyi, mülkiyyət hüququ, seçmək və seçilmek hüququ və s. hüquqların meydana gəlmesi ilə müşayiət olunmağa başlamışdır.

Görkəmli Holland hüquqşunası və siyasi mütefəkkiri, dövlət və hüquq haqqında ilk burjua təliminin, yeni dövrün təbii və beynəlxalq rassionalistik hüquq doktrinasının banilərindən biri Hugo Qrotsi dövlətin müstəqilliyini və suverenliyini məhdudlaşdırımağa çalışmışdır. O, insanın "təbii hüquqlarını" - yaşaması, azad olmaq və mülkiyyət hüquqlarını müdafiə edərək, dövlətin bu hüquqların təmin olunmasına borclu olduğunu iddia edirdi. Bu yeniliklər o dövr üçün dünyəvi hüquq sisteminin yaradılması kontekstində, mülkiyyət və azadlıqlara verilən en yüksək qiymət olmaqla yanaşı, insanlara qarşı dövlət tərefindən edilən haqsızlıqlara keskin etirazın ifadəsi idi.

Yeni dünyəvi hüquq və dövlət fəlsəfəsinin əsaslarının formallaşmasına əvəzsiz töhfə vermiş H.Qrotsi ədalətlilik ideyasına da xüsusi önem vermişdir. Qrotsiye görə insanlar, xalqlar və dövlətlər arasındakı münasibətlərdə ədalətlilik prin-

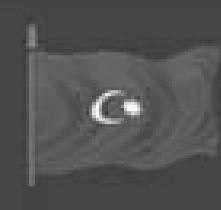
mışdır. C.Lokk, J.J.Russo, T.Cefferson və digərləri insan hüquq və azadlıqlarının möhkəmləndirilməsinin, dövlət hakimiyətinin hüquqi əsaslarının və xalqın hakimiyətdə iştirakının təmin edilmesi üçün içtimaiyyət-dövlət arasındaki münasibətləri tənzimləyəcək müqavilənin "bağlanması"nın zəruriliyi fikrini irəli sürmüslər.

Əsasını Qrotsi qoymuş təbii hüquqlar və müqavilə nəzəriyyəsi sonralar digər alimlər tərefindən, xüsusilə də T.Hobbs tərefindən inkişaf etdirilmişdir. Hobbs məşhur əsəri olan "Leviathan"da bu nəzəriyyəni daha müteşəkkil şəkildə ifade etməyə çalışmışdır. Hobbsa görə, insanlar öz hüquq və azadlıqları ilə baş-başa qaldıqda bir-birinin hüquq və azadlıqlarını düşünməyə, bu hüquq və azadlıqların hüdud və həcmərinin müyyən olunmasına maraq göstərməməyə başlayırlar ki, bunun qarşısını, məhz mərkəziləşmiş hakimiyət - dövlət ala bilər. Əks halda, insanlar arasında vəhşiliyin bər-qərar olacağını və onların bir-birine qarşı çıxacaqlarını bildirirdi. Belə mühit insanların öz təbii hüquqlarını yalnız dərək etməsinə de zəmin yarada bilər. Bütün bunların baş verməməsi üçün mütləq hakimiyətə malik dövlətin mövcudluğu vacibdir. Məhz dövlət, hüquqların toqquşması nəticəsində hakim olan

deyil, eyni zamanda, bir fərd kimi görən Hobbs, onun şəxsi həyat sferasında bir sıra zəruri azadlıqlarının tanınması ideyasını irəli sürür. Vətəndaş cəmiyyətinə açıq işaretlər etmiş Hobbsın açıldığı yolu liberal fikirlərə sahib olmuş başqa filosoflar davam etdirmişlər. Məsələn, B.Spinosa fikir azadlığı, vicdan azadlığı və düzümlük prinsiplərini ali meyar kimi qəbul etmiş və insan azadlığını təmin edən dövlət nəzəriyyəsi ilə insan haqları ideyasını təkmiləşdirmişdir.

Fəlsəfəsi insan ruhunun, ağılin, rasional yanaşmanın tərənnümünə həsr olunmuş mütefəkkir, siyasi-hüquqi görüşlərini ümumileşdirərək, belə nəticəyə gelmişdir ki, dövlətin əsas məqsədi vətəndaşların azadlığını təmin etməkdir. Spinoza yazırı: "Azad dövlətə hər kəs istədiyi kimi fikirleşə, fikirleşdiyi kimi danişa bilər". Onun fikrine, azadlıq - dərək edilmiş zərurətdir.

Görkəmli fransız filosu və hüquqşunası Ş.Monteskye azadlıq fikrini inkişaf etdirmişdir. Lokddan fərqli olaraq, Monteskye kralla və nazırın kabinetinə mexsus icra hakimiyəti ilə yanaşı, azad məhkəmə hakimiyətinin labüdüyü fikrini de irəli sürmüştür. O, insanların hüquq və azadlıqlarının təmin olunması üçün hakimiyətin qanunvericiliyi, icra və məhkəmə hakimiyəti olaraq, üç qola bölünməsi və bir-bi-

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkışafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti
yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin
İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fondu maliyyə
dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının
müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət
səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi
fəallığının artırılması" istiqaməti
çərçivəsində hazırlanıb

İştirakçı və hakimiyətin bölünməsi)
yenidən müyyən edən və onları
təkmilləşdirən müdədələri özündə
əks etdirirdi. Ə.Abbasov Beyannamə
mədə əks olunan fikirləri aşağıdakı
kimi təsnif edir:

İnsan hüquq və azadlığına dair fikirlər

- İnsanlar doğulduğu andan ölü
nədək azaddırular və onların hüquq
bərabərlikləri vardır. İnsanlar arasındakı ictimai fərqlər yalnız onların
ümumi mənafə ilə bağlı fikirləre
əsasən, mövcud ola bilər.

- Azad olmaq, başqalarına ziyan
vurmamaq şərti ilə, insanların arzuladığını
etmək imkanının olması deməkdir.
Bir insanın "təbii hüquqlarını"
həyata keçirməsi, digər insanın
da bu hüquqlarını həyata keçirməsinə
mane olmayan həddə qədər baş verə bilər. Belə bir hədd
ise, yalnız qanunla müyyənlenər.

- Cəmiyyət üçün zərəri olan
hərəkələr, yalnız qanunla qadağan
oluna bilər. Qanunun icazə verdiyi
və ya onunla qadağan edilməyən
bütün hərəkətləri etmək olar, eyni
zamanda, qanunla tələb olunmayan
hərəkətləri etmək məcburiyyəti də
yoxdur.

- Toxunulmaz və müqəddəs he-sab
edilən mülkiyyət hüququ heç ki-
min əlindən alınma bilməz. İnsan be-
lə bir hüquqdan yalnız qanun əsa-
sında, ictimai zərurətin tələb etdiyi
halda və əvezi əvvəlcədən ədaləti
şəkildə ödənilidikdən sonra mehrum
oluna bilər.

Vahid Ömərov,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

XV-XVIII əsrlərdə insan hüquq və azadlığına dair baxışlar

sipine riayət olunması əsas şərtlərən biridir. Onun bütün hüquqi ya-naşma sisteminin əsasında, hüququn zəruri eləməti kimi, ədalət ideyası dayanır. O, ədaləti, idrakin təlebi, insanın təbiətindən irəli gələn iradə kimi təfsir edir. "Hüquq o şeydir ki, ədalətə zidd deyil. Ədalət isə, o şey ziddir ki, şüurlu varlığın təbiətinə əksdir". Qrotsi hüququn səciyyəvi cəhəti kimi onun imperativ olmasına qeyd edirdi. Hüquqların reallaşmasında vicdan, ictimai rəy və Allahın xeyir-duası kimi amillərin də mühüm rol oynadığını göstərirdi. O, göstəridi ki, hüquq başqa şəxs-lərə məxsus olanların onlara verilməsi və reallaşması üçün üzərimizə də düşən vəzifələrin yerinə yetirilmesidir.

Qeyd edim ki, beynəlxalq ünsiyətin dünyəvi yeni doktrinasının işlenilməsinə verdiyi töhfəyə görə, Qrotsini bir çox mütəxəssislər "be-yəlxalq hüququn atası" adlandırırlar. Ümumiyyətə, onun siyasi-hüquqı fikrin, yeni dünyəvi hüquqi dönya-görüşünün inkişafında, insan haqları və ədalətlilik ideyalarının təşəkkülləndə rolü danılmazdır.

Təbii hüquqlar və dünyəvi dövlət haqqında fikirlərə sonralar digər alimlər tərefindən də istinad edil-

munaqışə atmosferinin aradan qalıdırılması üçün "təbii qanunları" qəbul edir. "Təbii qanunlar" ictimai müqavilə vasitesi ilə dövlət hakimiyəti lehinə müyyən hüquqlar-dan imtina etməyi tələb edir. ictimai müqavilə nəzəriyyəsilə Hobbs insanların ictimai həyatda iştirakının və ictimai həyatın hüquqi tənzimlənməsinin əsasını qoymuşdur. Göründüyü kimi, Hobbs insan hüquq və azadlıqları doktrinasına müasir dünyəvi dövlət, suverenlik nəzəriyyəsinin xalqa istinadı, fərdlərin hüquqlarının dövlət tərefindən müdafiəsi, fərdin ictimai həyatda iştirakı, qanun qarşısında bərəberlik, sosial dövlət vicdan azadlığı kimi anlayış və konsepsiyasını getirmiştir.

T.Hobbs əsas üç təbii qanunun cəmiyyətin inkişafında zəruri olduğunu qeyd edirdi. Bunlardan, birincisi, sülhü arzulayaraq, onu axtarmaq və ona əməl etmək lazımdır. İkincisi, başqalarının səninle necə davranmalı olduğunu müşahide edərək sən də istədiyin tərzdə onlarla davrana bilərsən və ya özün üçün arzu etmədiyini başqalarına da arzu etmə. Üçüncüsü, insanlar öz aralarında əldə olunmuş razılış-maları həyata keçirməlidirlər.

Vətəndaşı, təkcə ictimai varlıq

rindən müstəqil şəkildə fəaliyyət göstərməsinin zəruriliyini vurğulamışdır. Monteskye siyasi azadlıqların yalnız hakimiyətdən sui-istifadələrin olmadığı idarəciliğ üssülları şəraitində mövcudluğunu qeyd edirdi.

İnsan hüquqları özünün tarixi inkişaf prosesinin kulminasiyasına 4 iyul 1776-cı ildə Amerika Birleşmiş Ştatlarında "İstiqlaliyyət Bəyannaməsi"nin elan edilməsi ilə çatmışdır. Belə ki, "İstiqlaliyyət Bəyannaməsi" ictimai praktikada qəbul olunmuş ilk sənəd idı ki, insan hüquq yə azadlıqlarına böyük önem vermişdir. Burada qeyd olunan insan hüquqları və azadlıqları haqqında fikirlər daha sonra 1787-ci ildə qəbul edilmiş Amerika Birleşmiş Ştatlarının Konstitusiyasında öz əksini tapmışdır. Həm İstiqlaliyyət Bəyannaməsinin, həm də ABŞ Konstitusiyasının mütərəqqi cəhətlərindən biri də, o idı ki, bu sənədlərdə ilk dəfə insan hüquq və azadlıqlarının principallığı qeyd olunaraq, onların siyahısı təsbit edilmişdir. Bu siyahıya əqidə azadlığı, söz azadlığı, mətbuat azadlığı, sərbəst toplaşmaq azadlığı, səade-tə canatma hüququ, mülkiyyət hüququ və şəxsi toxunulmazlıq, hü-

quqların qorunması üçün məhkəmə müraciət hüququ kimi hüquqlar və azadlıqlar daxil idid.

Amerika ile yanaşı, demək olar ki, eyni zamanda, Avropada da insan hüquq və azadlıqlarının çəkisi kifayət qədər artmağa başlamışdı. İnsanlar, artıq onlara hüquqlarının vərliməsi fikri ilə kifayətlənmir, eksi-nə, bu hüquqlarla artıq sahib olduları kimi davranışa başlayırdılar. İnsan hüquqlarının bu şəkildə geniş yayılması və təbliğ olunmasında Fransada baş vermiş inqilab və 26 avqust 1789-cu ildə qəbul edilmiş "İnsan və Vətəndaş Hüquqları Bəyannaməsi"nin əvəzsiz rolü olmuşdur. Bəyannamənin təqdirəlayiq cə-hətindən biri o idı ki, nəzərdə tutulan hüquq və azadlıqlar yalnız fransızlar üçün deyil, müxtəlifliklər nə-zərə alınmadan, bütün insanlara ünvanlanaraq, yazılımsıdır. İnsan hüquq və azadlıqları ideyasına əhe-miyyətli dərəcəde yenilik getirən və dəyər verən Bəyannamə azadlıq, mülkiyyət, təhlükəsizlik, zülme mü-qavimet hüquqlarını, fikir, söz, yazı və mətbuat azadlıqları kimi insan haqlarını təsbit etməklə, həm də si-yasi sistemin əsaslarını (xalq suve-renliyi, vətəndaşların qanunvericilik orqanında təmsil olunması, birbaşa

Barselonada möhtəşəm məscid tikiləcək

Avropa və Asiyadan müsəlman icmalarının liderləri Barselonada böyük məscid inşa edilməsi barədə planları müzakirə ediblər. AZƏRTAC xəbər verir ki, Kataloniyanın paytaxtında Avropa Məsəlman Forumu keçirilib. Tədbirdə İtaliya, İspaniya, Fransa, İngiltərə, Serbiya, Polşa və Litvanın müsəlman birliklərinin nümayəndəleri iştirak ediblər. İslam dinini müxtəlif aspektlərdə təmsil edən bu platforma, o cümlədən məscidlər tikintisi üzrə müxtəlif tədbirlər və layihələr həyata keçirir. Təşkilat Avropada və Asiyada bir neçə ofis açmağı planlaşdırır. Həmin ofislərdən birincisi Barselonada yerləşəcək.

Təşkilatın rəhbərliyi bildirir ki, Kataloniya paytaxtında İspaniya-nın ən böyük müsəlman icması cəmləşib, lakin indiye qədər bu şəhərdə birçə normal məscid də yoxdur. Barselonadakı ofis mədəni tədbirlər təşkil edilməsi, müxtəlif müəssisələrlə qarşılıqlı fəaliyyət, ilk növbədə, miqrantların dəstəklənməsinə yönəlmış sosial layihələrlə məşğul olacaq.

Avokadonu vegeterianlar da menyuya daxil edirlər

Arxeoloji faktlara görə, avakado eramızdan əvvəl III minilidə yetişdirilib. Atstellər onu auakatl-meşə yağı və ya alligator armudu adlandırmışlar. Bu bitkinin adı ilk dəfə ədəbiyyatda 1553-cü ilde ispan tarixçisi, keşif Pedro Syes de Leonun "Perunun xronikası" əsərində aquakate şəklində işlənib.

Bir çox tropik və subtropik ölkələrdə yetişdirilən avokado ağacının məhsuldarlığı çox yüksəkdir və bir ağaç təxminən 150-200 kilogram məhsul verir. Meyvə olmasına baxmayaraq, çox vaxt onu tərəvəz hesab edirlər. Yetmiş avakado meyvələrinin uzunluğu 5 santimetrdən 20 santimetrə, çəkisi 50 qramdan 1,8 kilograma qədər olur. Yetmiş avokadonun ləti yaşı və ya sarımtıl yaşıldır və onun tərkibində çoxlu yağ olur. Avokadonun yarpaq və toxumunun tərkibində persin adlanan fingsit toksin organizm üçün təhlükəlidir, orqanizmde allergik reaksiya və həzm sistemində pozulma yarada bilər. Onun meyvəsinin süd verən analara verilməsi körpədə ishal tövəde bilər.

Avokado qocalma əleyhinə olan məhsullar sırasında liderlik edir. Onun tərkibində bitki yağı, E vitamini, bananda olduğundan daha yüksək kalium, glutation və s. var. 100 qram avokadonun enerji dəyəri 245 kaloridir. Tərkibində ziyanol yaqlar və şəkərlər olmadığına görə pəhriz rasionuna daxil edilə bilər.

Kulinariyada avokadonun ətindən soyuq yemeklərin hazırlanmasında istifadə edilir. Vegetarianların menyusuna daxil olaraq ət və yumurtanı əvəz edir. Avokadonun quş əti, qırmızı balıq və kürülə ilə yeyilməsi daha yaxşıdır. Ümumiyyətlə onu çiy halda yemək lazımdır, çünkü tərkibində tinin maddəsi termiki emaldan sonra acıdad verir. Avokado çox tez qaraldığına görə təmizlənen kimi yeyilmeli və ya salata qatılmalıdır.

Avokado bütün orqanlara yaxşı təsir göstərir. Yaddaşı möhkəmləndirir, ürək-damar xəsteliklərinin əmələ gelmə səbəblərini azaldır, ürəyin düzgün işləməsini təmin edir, su-duz mübadiləsini normalaşdırır, stresə qarşı müqaviməti artırır, arterial təzyiqi aşağı salır, qanyaranmanın stumullaşdırır. Avokado həzm sistemi xəsteliklərdə, xüsusən de qəbiziliyin müalicəsində faydalı təsir göstərir. Avokadonan əldə edilən yağ etriyyat sənayesində istifadə edilir. Fransada avokado yağı əsasında hazırlanan preparat sklerodermiya, paradontoz, artroz və Pecet xəsteliklərinin müalicəsində uğurla tətbiq edilir.

ELAN

Azərbaycan Respublikası Vergilər Nazirliyi tərəfindən "Bakı-Yoltikinti" MMC-yə 02.08.2004-cü ilde verilmiş 1500083981 №-li VÖEN, Şəhadətnamə və Nizamname itdiyi üçün etibarsız sayılır.

X X X

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Fiziki tərbiyə və çağırışa hazırlıq ixtisası üzrə I kurs tələbəsi Qarayev Orxan Mərkəz oğlunun adına verilmiş tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.

X X X

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Təhsildə sosial-psixoloji ixtisası üzrə III kurs tələbəsi Baykal Dündar Abdulnasirov adına verilmiş tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müaviləri:

**Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov**

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə №: 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 **Faks:** 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

**Qəzet "Ses" in komputer mərkəzində yığılın, sahifələnir.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur
Qəzetdə Azərtac, SIA və AZADINFORM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.**

**Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 5500**

Ses

Son səhifə

11 oktyabr

Şərəfli ömrün unudulmayacaq anları...

Hər bir varlığın sonu olduğu kimi, insanında son mənzilə köcdüyü bir gün olur. Belə bir gün Faiq Mirzəzadəni 43-cü payızında yaşıyor... Düşünməzdən ki, onun haqqında bu mövzuda yazmali olacam. Kyokuşinkaykan tək idman növü deyil bu bir elmdir, fəlsəfədir, mənəviyyatın təzahürü olan hərəkətlərin ifadəsidir. Kyokuşinkaykan döyüşünün məğzını belə izah etmək olar: "Güclü dəqiq zərbələrlə pis müdafiə olunan döyüşçülər qanına qəltən edilməlidilər.

Kay döyüşçüləri üçün etnik, dini, irəqi ayrı seçkililik yaddır hamının hüququ bərabərdir.

Faiq bu elmin, fəlsəfənin incəliklərinə varmış və həyatını kyokuşinkaykanla bağlamışdı. Bu elmin axtarışında o, Avropadan Çinə qədər yol feth etmişdi. Kyokuşinkaykan karate döyüş növü hərbçilər, hüquq mühafizə orqanaları işçiləri üçün nəzərdə tutulub. Amma yaşıdan və cinsindən asılı olmayaraq hamı məşğul ola bilər. Hazırda Oyama məktəbinin bütün dünyada ən demokratik ideyalları "millonların karatesi" adlandırırlar. Kyokuşinkaykan

idi. Soyuq baxışlar, yuxarıdan aşağı baxan gözlər, qəflətən adamın gözünün içine zillənəndə üzə qonan yumşaq təbəssüm, həmişə dik olan qamət... Bütün bunlarda bir müləyimlik var. Eyni zamanda həm özündən itəleyən, həm də özüne çəkən. Faiq məndə həmişə bu obrazla asossasiya olunub. Elə insanlar var ki, missiyaları özlərdən qabaq doğular, dünyaya həqiqəti bilərek - o həqiqət hər nədise - və onu ötürmək üçün gəlirlər. Bəlkə Faiq Mirzəzadə da onlardan bividir?

Faiqdən danışırıq, təhsilindən, uğurlarından, müvəffəqiyyətlərindən, ailəsindən... Faiqin yoxluğunu hiss etmədən şəkillərinə baxırıq, üzündəki təbəssümü əbədi xatirələrə onun yalnız fiziki yoxluğunu hiss etdirir, yoxsa o burdadır, bizimlədir, bize baxır və həmişə kimi gülümsəyir. O, cismini gəldiyi torpağa, ruhunu əbədiyyətə, hər zərərciyini bize təşəf etmişdi. Faiqin dostları, həmkarları, çoxsaylı tələbələri adından ailəsinə və yaxınlarına Allahdan səbr diləyirik! Allah rəhmət eləsin.

**Vüqar KƏRİMLİ
Kulturologiya üzrə fəlsəfə doktoru**

"Qarabağ"ın "Vorskla" və "Sportinq" ilə oyunlarına biletlər satışa çıxarılıb

Ağdamın "Qarabağ" futbol klubunun UEFA Avropa Liqasının qrup mərhələsinin üçüncü və dördüncü turunda Ukraynanın "Vorskla" və Portuqaliyanın "Sportinq" komandaları ilə Bakıda keçirəcəyi oyunların biletləri satışa çıxarılıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, ilk önce Ağdam təmsilçisi oktyabrın 25-də "E" qrupunun üçüncü turunda Bakı Olimpiya stadionunda Ukrayna təmsilçisi ilə qarşılaşacaq. Noyabrın 29-da isə Qurban Qurbanovun yetirmələri Portuqaliyanın "Sportinq" klubunu qəbul edəcək. Biletlərin qiymətləri sektorlara uyğun olaraq 1, 2, 3, 5 və 10 manat arasında deyilir. VIP biletlər isə alıcılara 50 manata təklif olunur. Biletlərin "qara bazar"a çıxarılmasının qarşısının alınması üçün onları ilkin mərhələdə iki satış məntəqəsindən - "Qarabağ" futbol klubunun fan-mağazalarından və Tofiq Bəhramov adına Respublika Stadionunun kassalarından, həmçinin "iticket.az" saytından əldə etmək mümkündür. Biletləri əldə edərən şəxsiyyət vəsiqəsi təqdim olunmalıdır. Ətraflı məlumatla iticket.az saytından tanış olmaq mümkündür.

"Everton" Cenk Tosunla yolları ayıra bilər

Everton" hücumçusu Cenk Tosunla yolları ayıra bilər. SİA-nın məlumatına görə, bu barədə "Daily Mirror" xəbəryayıb. Nəşr iddia edir ki, Liverpool təmsilçisi qış transfer pəncərəsində Türkiye millisinin üzvünü göndərmək istəyir. Cenk "Beşiktaş'a icarəyə veriləcək. Klubun baş məşqçisi Marko Silva 27 yaşlı forwardın performansından məmənnun deyil.

Qeyd edək ki, "Everton" ilin əvvəlində Tosunu 24+4 milyon avroya "Beşiktaş"dan transfer etmişdi. Türkiyəli hücumçu cari mövsüm Premier Liqada 8 oyuna (471 dəqiqə) 1 qol vurub.

